VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 285. szám — Ára: 70 fillér — Csütörtök, 1968. december 5.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának üléséről

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1968. december 4-én *Kádár* János elvtárs elnökletével ülést tartott, amelyen a Központi Bizottság tagjain kívül részt vettek: a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke, a Központi Bizottság osztályvezetői, a budapesti pártbizottság titkárai, a megyei pártbizottságok első titkárai, a Minisztertanács tagjai, államtitkárok, tömegszervezetek, tömegmozgalmak vezetői, a kormány Tájékoztatási Hivatalának vezetője, valamint a központi sajtó képviselői.

A Központi Bizottság a napirend megtárgyalása előtt kegyelettel megemlékezett az elhunyt *Dobi* István elvtársról, a Központi Bizottság tagjáról, *Jakab* Rudolf elvtársról, a Kommunisták Magyarországi Pártja alapító tagjáról.

A Központi Bizottság meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette *Komócsin* Zoltán elvtársnak, a Központi Bizottság titkárának tájékoztatóját időszerű nemzetközi kérdésekről.

Nyers Rezső elvtárs, a Központi Bizottság titkára előterjesztésében a Központi Bizottság megvitatta és elfogadta a Politikai Bizottság jelentését a gazdasági reform bevezetéséről, az 1968. évi gazdasági fejlődésről és a jövő évi gazdasági munka fő irányairól.

Biszku Béla elvtárs, a Központi Bizottság titkára előterjesztése alapján a Központi Bizottság tagjai megvitatták és elfogadták a KB 1969. évi munkatervét.

1.

A Központi Bizottság a nemzetközi kérdések kapcsán megállapította a következőket:

Pártunk az internacionalizmus eszméjétől áthatva szolidáris azzal a harccal, amelyet a hős vietnami nép, a Vietnami Dolgozók Pártja, a Vietnami Demokratikus Köztársaság kormánya, valamint a Dél-vietnami Felszabadítási Front vezetésével az amerikai betolakodókkal és csatlósaikkal szemben jelenleg is vív. Népünk nagy együttérzéssel figyeli e hősi küzdelmet, örül a testvéri vietnami nép minden sikerének és változatlanul támogatja igazságos harcát. A vietnami nép és a vele szövetséges, a harcát aktívan támogató szocialista országok, az összes békeszerető erők nagy győzelmét jelenti, hogy az Egyesült Államok kormánya a VDK elleni terrorbombázások és egyéb harci cselekmények feltétel nélküli beszüntetésére kényszerült és bele kellett egyeznie abba, hogy a párizsi tárgyalások mind a négy közvetlenül érdekelt fél részvételével folytatódjanak. Ez megnyitja az utat az érdemi tárgyalások előtt.

A Központi Bizottság tudatában van annak, hogy a vietnami nép számára még nem ért véget a súlyos megpróbáltatások. Az amerikai imperialisták továbbra is megsértik a VDK légiterét, folytatódik a szabadságharcosok elleni agresszió Dél-Vietnamban és a dél-vietnami bábrezsim képviselői igyekeznek újabb és újabb akadályokat gördíteni a párizsi tárgyalások útjába. Változatlanul szükség van minden békeszerető erő összefogására a vietnami nép támogatására az amerikai imperialisták és kiszolgálóik elleni harcban. A vietnami nép mint eddig, ezután is számíthat az erőnkhöz mérten legteljesebb politikai, diplomáciai, gazdasági és katonai segítségünkre.

A Központi Bizottság jóváhagyta küldöttségünknek a kommunista és munkáspártok nemzetközi tanácskozását előkészítő bizottság novemberi ülésén végzett tevékenységét. Üdvözli az elhatározást, hogy a bizottság következő ülésére jövő év március 17-én, a kommunista és munkáspártok nemzetközi tanácskozására pedig a jövő év májusában kerül sor Moszkvában. Pártunk megtisztelő kötelességének tekintette azt a munkát, amely a nemzetközi tanácskozás előkészítésében reá hárult, és hálás azokért a sorokért, amelyekkel ezt a tevékenységet a testvérpártok képviselői elismerték.

A Központi Bizottság meggyőződése, hogy a kommunista és munkáspártok nemzetközi tanácskozása, az egység erősítése, az imperializmus elleni harcban időszerűbb mint valaha. A Magyar Szocialista Munkáspárt úgy véli, hogy a tanácskozás megtartásához a feltételek megérettek, és a maga részéről mindent megtesz annak sikeréért.

2.

A Központi Bizottság az 1968. évi népgazdasági terv teljesítéséről, a gazdaságirányítási rendszerről a következőket állapítja meg:

1. A IX. kongresszuson elhatározott gazdaságpolitikai elvek a gazdasági építőmunka helyes vezérfonalának bizonyulnak. A harmadik ötéves terv első három évében a népgazdaság fejlődésének iránya megfelelt az ötéves tervben megjelölt céloknak.

A nemzeti jövedelem emelkedése 3 év alatt megközelítette az öt évre kitűzött célt. Mind az ipari, mind a mezőgazdasági termelés fejlődése gyorsabb a tervezettnél. A lakosság reáljövedelme három év alatt ugyancsak a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt, és már 1968-ban elérte az eredetileg 1970-re kitűzött színvonalat.

1968-ban a társadalmi termelés folyamatosan növekszik, a lakosság fogyasztása nagyobb mint korábban, széles körű a beruházási tevékenység és fejlődik a külkereskedelmi forgalom. A párt-, a társadalmi, az állami és a gazdasági szervek jó előkészítő munkájának eredményeképpen az új gazdasági mechanizmus új feladatokra készteti, nagyobb követelmény elé állítja a gazdasági vezetést, ösztönző hatást gyakorol az egész gazdasági és társadalmi életünkre. A gazdasági fejlődés iránya megfelel az országnak, a munkások, a parasztok, az értelmiségiek, népünk általános érdekeinek. A kedvező gazdasági eredmények megállapítása mellett, a Központi Bizottság felhívja a figyelmet azokra a műszaki, termelékenységi, jövedelmezőségi problémákra is, amelyeknek megoldása hosszabb időn át nagyobb erőfeszítéseket kíván.

2. A kormányzati szervek gazdaságirányító munkájukban eredményesebben érvényesítik a párt politikáját, sikeresen dolgoznak a gazdasági hatékonyság fokozásán, feladataikat teljesítik. Az államigazgatási szervek munkáját sikerült az új követelményeknek megfelelően fejleszteni és a tanácsok is eredményesen végzik munkájukat.

3. A pártszervek megfelelő politikai irányító és ellenőrző tevékenységet fejtenek ki a vállalati pártszervezeteken keresztül a gazdasági építőmunkából, a reformból adódó feladatok megoldására. A pártszervezetek hatékonyabbá teszik a kommunisták tevékenységét a gazdasági feladatok elvégzésében. A szakszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség szervezetei a legtöbb helyen megfelelő partnerei a gazdasági vezetésnek és helyes szellemben látják el érdekképviseleti funkciójukat.

Mind a párt-, mind a társadalmi szervekben kialakulóban van az új követelményeknek megfelelő gazdaságpolitikai szemlélet és munkastílus.

4. A gazdasági vezetők, a vállalatok és a szövetkezetek nagy részében képesnek bizonyulnak arra, hogy önállóan megoldják a vezetés nagyobb felelősséggel járó feladatait. Az állami szabályozás új eszközei fokozatosan kezdik éreztetni hatásukat, erősödik a vállalatok gazdasági aktivitása.

Az új irányítási rendszer mind a vezetők, mind a kollektívák részéről egyre szélesebb körben, s növekvő mértékben vált ki olyan törekvéseket, amelyek a gazdálkodás jobb megszervezésére, a korszerűség fokozására, a fejlesztések jövedelmezőségére irányulnak. A termelőüzemekben is fokozottabb figyelmet fordítanak a minőség javítására, az értékesítési lehetőségekre, a bel- és a külföldi keresletthez való rugalmasabb alkalmazkodásra.

5. A gazdaság irányításának mai rendszere alkalmas központi gazdaságpolitikai célok megvalósítására, a vállalatok, valamint a helyi tanácsok nagyobb önállóságának és felelősségének érvényesítésére. A gazdaságirányítás új rendszere jól szolgálja a szocialista tervgazdálkodás fejlődését hazánkban.

3.

A Központi Bizottság a következő időszak gazdasági építőmunkájával kapcsolatban hangsúlyozza:

1. A IX. kongresszus határozatainak megfelelően tovább kell dolgozni a gazdasági reform elveinek érvényesítésével a harmadik ötéves terv teljesítéséért.

2. A gazdaságnövekedés megfelelő ütemének fenntartásával, az életszínvonal tervszerű növelésével egyidejűleg tovább kell javítani a népgazdaság általános egyensúlyát, mind a fogyasztás, mind a beruházás szférájában, úgyszintén a külkereskedelemben.

3. Szükséges, hogy fokozottabban éljünk a szocialista országok gazdasági együttműködésében, a műszaki-tudományos kooperáció fejlesztésében rejlő lehetőségekkel, a gazdaság versenyképességének növelése, a műszaki fejlesztés gyorsítása, a fogyasztói igények jobb kielégítése céljából.

4. A gazdasági szabályozó rendszer alkalmazásának továbbfejlesztésénél fontos, hogy a vállalatokkal szemben magasabb követelményeket támasszunk, az általános szabályozók alóli kivételeket csökkentsük. A gazdálkodásban meglevő és nélkülözhető adminisztratív kötöttségeket feloldjuk, a népgazdaság tervszerű irányítását az áru- és pénzviszonyok nagyobb mértékű érvényesítésével biztosítsuk.

5. Következetesebben kell fejleszteni a gazdasági életben a demokratikus ellenőrzést, érvényesíteni a szocialista elosztás elvét, elutasítva az egyenlősdit.

Az 1969. évi gazdasági munka célját, a fő gazdasági és politikai feladatokat a Központi Bizottság a következőkben határozza meg:

1. A kormányzati szervek az évi terv részletes kidolgozását és végrehajtásának megszervezését úgy irányozzák elő, hogy a nemzeti jövedelem 5—6 százalékos növekedést érjen el, a reálbérek mintegy 2 százalékkal emelkedjenek, a felhalmozás a nemzeti jövedelemnél kisebb mértékben növekedjen. Törekedni kell a beruházási egyensúlyra, kis számban kell új, nagy beru-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Növekszik a magyar—román árucsere

A kölcsönös megértés és barátság szellemében folytatott tárgyalások alapján szerdán a Külkereskedelmi Minisztériumban Tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes és Dumitru Usturoi külkereskedelmi miniszterhelyettes aláírta az 1969. évi magyar—román árucsereforgalmi és fizetési jegyzőkönyvet.

A megállapodás értelmében a magyar külkereskedelem többek között szerszámgépeket, vasúti étkezőkocsikat, lámpagyártó gépeket, telefonközpontokat, műszereket és röntgenkészülékeket, elekroncsöveket, hengerelt-acélt, alumínium hengerelt-árut, tűzállótéglát, gyógyszereket, alumínium- és erőátviteli kábeleket, pamutszövetet és különféle fogyasztási cikkeket szállít a Román Szocialista Köztársaságba, ahonnan többek között kőolajipari gépeket és berendezéseket, mezőgazdasági, építőipari gépeket, vasúti tehergépeket és berendezéseket, mezőgazdasági, építőipari gépeket, vasúti tehervagonokat, fűrészárut és egyéb fafeléseget, vegyipari cikkeket, építőanyagokat, valamint fogyasztási cikkeket vásárol.

Az aláírás alkalmából elhangzott üdvözlő beszédében Tordai Jenő hangsúlyozta, hogy a szerződés tükrözi a két ország népgazdaságában és külkereskedelmében végbement fejlődést: a jegyzőkönyv lehetővé teszi, hogy a magyar—román árucsereforgalom a jövő évben 12 százalékkal növekedjék.

Dumitru Usturoi kiemelte: különösen jelentősnek tartja, hogy nagymértékben fokozódnak a kölcsönös gépszállítások, s az érdekelt külkereskedelmi, valamint iparvállalatok mind szorosabb együttműködést valósítanak meg azért, hogy újabb üzleti, kooperációs lehetőségeket tárjanak fel.

Tiszta-e a Tisza vize?

Vízvédelmi tanácskozás Szegeden

Tegnap délelőtt tanácskoztak a vízvédelmi bizottságok Szegeden, az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság művelődési termében. Ezen részt vettek Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye tanácsa szakigazgatási szerveinek képviselői, a halászati felügyelőségek, a Hidrológiai Társaság, ipari üzemek, tsz-ek, és állami gazdaságok, társadalmi és tudományos egyesületek is képviseltették magukat. A tanácskozást *Szépfalusi* József, a Vízminőségi Felügyelet vezetője nyitotta meg, majd hét munkabizottság képviselői beszámoltak a vízügyi igazgatóság területén végzett munkáról.

Tevékenységük kihat a többi között a folyók és tavak, belvízvédelmi csatornák vizei szennyezettségének vizsgálatára, az észlelt szennyeződés elhárításának módozataira; a szennyezés káros hatásának gazdasági és közegészségügy értékelésére. Megállapították, hogy az idén a Tisza vizét nem érte károsan szennyeződés az algyői medence szénhidrogén-kincsének feltárása kapcsán sem. Ebből eredően közvetlen veszélynek nincs kitéve a Tisza. Az árvízvédelmi készültség hatékonyságának mintájára azonban javasolnak létrehozni olyan gépesített vízvédelmi egységet, amely adott esetben, például az olajfúrásnál bekövetkezhető káros változásra azonnal és hatékonyan be tud avatkozni, az elfolyó olajnak útját állja a Tisza előtt.

Most értékelték az 1967. évi vízszennyezésből eredő bírságok okát is. A Tiszával és más hasznos vizekkel érintkező szennyeződések miatt Csongrád megyében és a vízügyi igazgatóság többi területén mintegy ötven szennyvízkibocsátó üzemet és intézményt kötelezték bírságra, amelynek összege 1 millió 600 ezer forint. Progresszivitás alapján ez jóval több, majdnem még egyszer annyi, mint az előző évben volt. Várhatóan az idén kiszabott bírságok összege eléri, vagy meghaladja a 2 millió forintot.

Világjelenség, hogy az ipar és a mezőgazdaság, a kulturált közművesítés fejlődésével egyre fogy a víz és új lelőhelyeket ostromol az emberiség felszíni és fúrások által elérhető vízkivételi művek létrehozásával. Szegedtől és Csongrád megyétől távol esik, mégis érint bennünket Kecskemét szennyvize elvezetésének megoldása, ugyanígy az eperjesi kendergyárból kikerülő, a mezőgazdaságban még hasznosan kamatoztatható elhasznált víz felfogása. Baksnál a belvizet elvezető Dong-ér például Kiskunhalas szennyvizétől fertőzött, amely az év bizonyos szakában károsan hat a Harka- és a Péteri tavakra, amelyekben intenzív halgazdálkodás folyik. Nagy halpusztulás miatt per is támadt a szennyvizet kibocsátók és a tavak felhasználói között.

A mártélyi holtág vizének további hasznosítását kémiai és biológiai vizsgálattal biztosítják. Megfelelő zsilip- és gátrendszer kiépítésével javítható a víz minősége, az üdülőtelep tovább virágozhat. Új jelenség viszont a talajvíz szennyeződése bizonyos területeken nehézfémsóktól. Ciánt, krómot, és nikkelt mutattak ki a vizsgálatok Csongrád megyét is érintően az úgynevezett Szank—Móricz gáton egy segédüzemág működése folytán. A mérgező anyagok nem tudnak a talajban lebomlani, hatásuk ugyanakkor kilométerekre hat. Ez közegészségügyi veszély, mert egyes helyeken egy milligramm cián jelenlétét mérték a talajvízben. Hatósági eljárás dönti majd el, hogy beszüntetik-e a segédüzemet, vagy ciántalanító berendezést építenek. Továbbá keresik a megoldást a króm és a nikkel „felhígítására" úgy, hogy nagy vízmennyiséget befogadó csatornába vezetik el a szennyeződést, amelyben a nehéz fémsók „elvesznek".

L. F.

Magyar—NDK tudományos munkaterv

Szerdán a Magyar Tudományos Akadémia tudósklubjában aláírták a Magyar Tudományos Akadémia agrártudományi osztályához tartozó akadémiai intézetek, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium kutatóintézetei és a Német Demokratikus Köztársaság megfelelő intézetei közötti tudományos együttműködés jövő évi munkatervét.

Az ünnepélyes aláírásnál jelen volt Rusznyák István, az Akadémia elnöke, Erdey-Grúz Tibor, az Akadémia főtitkára, ott volt dr. Herbert Plaschke, az NDK budapesti nagykövete is.

VDK—USA tanácskozás

● **Párizs (AP, UPI, DPA)**
Az Egyesült Államok és a VDK megbízottai szerdán három napon belül a második megbeszélést tartották a kibővített konferencia ügyrendi kérdéseiről. A két fél képviselői zárt ajtók mögött három óra hosszat tanácskoztak. Részleteket a megbeszélésekről hivatalosan nem hoztak nyilvánosságra, de mint az AP jelenti, amerikai forrás szerint az ügyrendi kérdések megvitatásán kívül mindkét fél tiltakozott a Dél-Vietnamban legutóbb lezajlott fegyveres akciók miatt. A szerdai megbeszélésen amerikai részről Cyrus Vance, észak-vietnami részről Ha Van Lau vett részt.
A UPI diplomáciai körökből szerzett értesülései szerint „haladás történt a vietnami konferencia jövő heti megnyitására vonatkozó megállapodás tekintetében".

Izraeli légierő támadása Jordániában

Kiéleződött katonai helyzet és fokozódó diplomáciai tevékenység

● **Amman (AFP)**
A szerdán magyar idő szerint 13 órakor kiadott jordániai hivatalos jelentés közli: az izraeli harci repülőgépek támadást intéztek két jordániai város ellen. Riadalmat keltett a támadás Ammanban is, amikor az izraeli sugárhajtású gépek alacsony repülésben húztak el a főváros felett. A fővárost nem érte támadás. A jordániai jelentés szerint az izraeli repülőgépek a nap folyamán két hullámban közelítették meg célpontjaikat.

Rifai jordániai külügyminiszter szerdán sajtóérekezleten közölte, hogy kormánya sürgős panasszal él a Biztonsági Tanácsnál az izraeli légierő jordániai területek ellen intézett támadása miatt. Az ammani kormány panasza aláhúzza, hogy az izraeli légierő megkülönböztetés nélkül támadott polgári településeket és katonai létesítményeket.

● **Tel Aviv (UPI, Reuter)**
A Tel Aviv-i katonai szóvivő szerint a támadás az Irbid jordániai várostól keletre és nyugatra levő iraki tüzérségi állások ellen irányult. A bevetett gépek közül egy nem tért vissza a kilencvenperces akcióból — közölte a szóvivő. Hónapok óta ez az első eset, hogy Izrael beismeri egy repülőgép elvesztését.

●

A helyzet katonai éleződésével párhuzamosan fokozódik a Közel-Kelet körüli diplomáciai tevékenység. Gunnar Jarring, az ENSZ-főtitkár különmegbízottja előbb Abba Eban izraeli külügyminiszterrel tárgyalt, majd az egyiptomi fővárosba utazott. William Scranton republikánus politikus, Nixon különmegbízottja ugyancsak megkezdte megbeszélássorozatát, amelyet egy kilencnapos közel-keleti körút során bonyolít le. Pillanatnyilag még nem tudni, vajon Nixon elfogadta-e a Johnson-kabinet hétpontos közel-keleti „béketervét" és Scranton ennek jegyében tevékenykedik-e. Ez a program magában foglalja egyfelől az izraeli erők kivonását a Sinai-félszigetről, másfelől a hadiállapot megszüntetését az EAK és Izrael között. Az egyik pont Kelet—Nyugat közötti megállapodást irányoz elő, a közel-keleti országokba irányuló fegyverszállítások korlátozásáról.

E programról New Yorkban Rusk személyesen tárgyal az EAK és Izrael külügyminiszterével. Ezt követően puhatolózás indult több nagyhatalomnál abból a célból, hogy megnyerjék támogatásukat.

Szovjet—francia nagybizottság ülésszaka

● **Párizs (MTI)**
Január helyett december végén tartják meg Debré francia külügyminiszer és Kirillin szovjet miniszterelnök-helyettes elnökletével a szovjet—francia vegyes bizottság, az úgynevezett nagybizottság legközelebbi ülését — közölte a francia minisztertanács szerdai ülése után Joel Le Theule tájékoztatásügyi államtitkár.

De Gaulle tábornok a francia kormány szerdai ülésén elmondotta, hogy Zorin szovjet nagykövet nála tett látogatásakor kifejezésre juttatta kormányának azt a kívánságát, hogy előbbre hozzák a nagybizottság januárban esedékes ülésszakát. A francia kormány beleegyező válaszát megküldték Moszkvába.

A francia kormány változatlanul nagy fontosságot tulajdonít a szovjet—francia gazdasági együttműködésnek. De Gaulle tábornok a minisztertanács ülésén elhangzott felszólalásában első helyen Johnson elnöknek hozzá intézett üzenetét említette. Az elnök felszólalása tükrözte a francia kormánynak azt a törekvését, hogy kapcsolatait mind az Egyesült Államokkal, mind a Szovjetunióval tovább fejlessze.

●

A Nyugat-európai Unióhoz (amely a Közös Piac hat országát és Nagy-Britanniát egyesíti) tartozó országok parlamenti hadügyi bizottsági elnökeinek most folyó brüsszeli tanácskozásán Alexandre Sanguinetti gaulleista képviselő, volt miniszter, a francia nemzetgyűlés hadügyi bizottságának elnöke állást foglalt a csehszlovákiai események dramatizálásával szemben. A csehszlovákiai események — mondotta — a szocialista tábor belsejében zajlottak le és egyáltalán nem változtatták meg az erőviszonyokat a világban.

ENSZ-határozat

● **New York (AFP, Reuter)**
Az ENSZ diplomatái egynapos vita után kézfelemeléssel határozatot fogadtak el arról, hogy nemzetközi értekezletet hívnak össze annak tanulmányozására, miként lehet megmenteni az emberiséget saját természeti kincseinek megmérgezésétől és tönkretételétől.
Sverker Astrom svéd ENSZ-megbízott nyújtotta be a javaslatot; ötven más ország társszerzőként támogatta az elgondolást. A közfelkiáltással elfogadott határozat értelmében az ENSZ 1972-re hívja össze az emberi környezettel foglalkozó világértekezletet. Az ENSZ főtitkárát megbízták egy jelentés előkészítésével, amely foglalkozik majd a környezet alakulásának az emberre, fizikai, szellemi és társadalmi helyzetére való hatásával.

Törvényelőkészítés Csehszlovákiában

● **Prága (MTI)**
A csehszlovák kormány elnökségének szerdai ülésén a bíróságokról és ügyészségekről szóló törvény előkészítésével foglalkoztak és számos pozitív intézkedés előkészítését határozták el a sajtó állami irányítására vonatkozólag.
Prágában szerdán megkezdte munkáját a Cseh Nemzeti Tanács hatodik ülése. Az ülésen a tanács, a lemondott Josef Spacek helyett Zdenek Jicinskyt választotta meg elnökhelyettesévé. A tanács elnökségének tevékenységéről Cestmir Cisar elnök tett jelentést. A tanács fő feladatai közé sorolta a szocialista gazdaság továbbfejlesztését, a tervezett gazdasági reform fokozatos megvalósítását, a szocialista demokrácia további elmélyítését, a szocialista hazafiasság erősítését a dolgozók és az ifjúság körében, a sokoldalú és kölcsönösen kedvező együttműködés továbbfejlesztését a szocialista országokkal és elsősorban a Szovjetunióval.

Tiltakozó mozgalom Olaszországban

● **Róma (AFP, UPI, AP)**
Olaszországban újabb drámai fejleményekre került sor a szicíliai gyilkos rendőrterror miatt. Az Olasz Kommunista Párt szóvivője bejelentette: két szenátora, Terracini és Ingrao eszmecserét folytatott Saragat köztársasági elnökkel a két halottat és negyven súlyos sebesültet követelt akcióról. Az egész Itálián áthullámzó tiltakozó mozgalom nyomán a kormányzat kénytelen volt összehívni a nemzetgyűlés plenáris ülését.
Nyilvánvalóan elkerülhetetlen lesz a felelősségre vonás. Hamarosan kiderül, személy szerint ki adta ki az indokolatlan és vérlázító tűzparancsot. Ismét bebizonyosodott, hogy Itália déli részén valósággal félfeudális viszonyok uralkodnak: a máfia földjén elég egy-két nagybirtokos utasítása és a rendőrség máris tüzet nyit azokra a napszámosokra, akiknek egyetlen bűne, hogy a munkanélküliség és a létbizonytalanság ellen tüntettek.
Olaszországban kétmillió napszámos és mezőgazdasági bérmunkás tartott országos általános sztrájkot az avolai mezőgazdasági bérmunkások iránói szolidaritásának kifejezéséül. Az ország egész területén kedden és szerdán megtartott tüntetéseken és gyűléseken egyhangúlag követelték a rendőrség fegyverhasználati jogának megvonását. Róma csaknem valamennyi főiskoláját bezárták, tekintettel arra, hogy közel harmincezer diák második napja tüntet a városban.

Szovjet—osztrák tárgyalások

● **Bécs (TASZSZ)**
Bécsben megkezdődött a szovjet—osztrák gazdasági, tudományos és együttműködési kormányközi bizottság első ülésszaka. A szovjet küldöttséget Patolicsev külkereskedelmi miniszter, az osztrák küldöttséget Mitterer kereskedelmi és iparügyi miniszter vezeti. Megvitatják a két ország gazdasági, tudományos és technikai kapcsolatainak fejlesztésével összefüggő kérdéseket, továbbá a bizottság 1969-re szóló munkatervét.

Erősödő napkitörés

● **Pasadena (AP, AFP)**
A csillagászok fokozott figyelemmel kísérik az Apollo 8. tervezett Hold körüli útja előtt a naptevékenységet. Dr. Harold Zirin, a kaliforniai műszaki egyetem asztrofizikai professzora elmondotta, hogy a csillagászok november 23-án napkitörést észleltek, amely az elmúlt tíz napban egyre erősödött és december 23-án a Nap Föld felé néző tányérjának közepén lesz. Amennyiben a napkitörés addig nem szűnik meg, a három űrhajós komoly sugárveszélynek lesz kitéve.

MI? HOL? MIKOR?

1968. DECEMBER 5., CSÜTÖRTÖK — NÉVNAP: VILMA

NÉHÁNY HELYEN HÓSZALLINGÓZÁS

Várható időjárás csütörtök estig: felhős, párás, helyenként ködös idő, néhány helyen hószállingózás, ónos szitálás. Éjszaka gyenge, napközben mérsékelt szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 0—plusz 5 fok között.
A Nap kel 7 óra 16 perckor, és nyugszik 15 óra 53 perckor.
A Hold kel 15 óra 42 perckor, és nyugszik 8 óra 05 perckor.

VÍZÁLLÁS
A Tisza vízállása Szegednél szerdán plusz 100 cm. (Apadó.)

ÖTVEN ÉVE
született Szőnyi Márton (1918—1944) repülőtiszt, a magyar partizánmozgalom hőse. 1941 augusztusában szovjet légitüzérek Ukrajna fölött gépét lelőtték, s ő hadifogságba került. Önként jelentkezett partizánszolgálatra. Antifasiszta iskolát végzett, majd nyolc hónapot ukrajnai partizánok között töltött. Derekasan harcolt, csoportparancsnok lett. Csoportja 1944 őszén a Bükk hegységben ereszkedett le ejtőernyővel. Sok partizánakció után árulás nyomukra vezette a csendőröket. A súlyos harcban Szőnyi Márton csoportparancsnok, Ősz-Szabó János politikai biztos és Csizmadia Gyula pécsi bányász hősi halált halt.

NYOLCVAN ÉVE
halt meg Henszlmann Imre (1813—1888) egyetemi tanár, akadémikus, építész és művészettörténeti író, a magyar műemlékvédelem úttörője.

SZÍNHÁZ
Nemzeti: Nebáncsvirág. Déryné-bérlet. (7). **Játékszín:** Koktél hatkor. Ady 2.-bérlet. (7).

MOZIK
Szabadság: Tíz kicsi indián. (Angol, fél 4, háromnegyed 6 és 8.) **Fáklya délután:** Velejéig romlott. (Angol, 2 és 4.) **Fáklya este:** Az utolsó kör. (Magyar, 6 és 8.) **Postás Mozi:** Égiháború. (16 éven felülieknek, 5 és 7.).

BALESETI ÜGYELET
Ma a balesetet szenvedett személyeket a II. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel.

INSPEKCIÓS ÁLLATORVOSI SZOLGÁLAT
Szeged város területére
November 30-tól december 7-ig este 6 órától reggel 6 óráig (vasárnap nappal is) elsősegély és nehézellés esetére ügyeletes dr. Komáromi János állatorvos. Lakása: Újszeged, Torontál tér 3. Telefon: 14-064.
Az állatorvos kiszállításáról a hívó köteles gondoskodni.

RÁDIÓ

Kossuth
4.30 Hírek. 4.32 Hajnaltól reggelig... 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 5.45 Falurádió. 6.00 Hírek. 6.45 Hallgatóink figyelmébe. 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Közeti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Könnyűzene. 8.52 50 év a pódium mögött. 10.00 Hírek. 10.10 Hófehérke és a hét törpe. Filmzene részletek. 10.30 Rádióegyetem. 11.00 Tánczene. 12.00 Hírek. 12.15 Zenekari muzsika. 13.00 A világgazdaság hírei. 13.05 Budapest kulturális programjából. 13.06 Nóták. 13.37 Beszélgetés. Elbeszélés. 14.00 Mai témák — mai dalok. 14.10 Törvénykönyv. 14.25 Tenoráriák. 14.40 Dél-amerikai melódiák. 15.00 Hírek. 15.15 Wilhelm Backhaus zongorázik. 15.43 Miniből mama lesz. Zenés játék részletek. 16.14 Szép ez is! 16.25 A Finn Köztársaság nemzeti ünnepén. 16.53 Technikai szünet. 17.00 Hírek. 17.05 Időszerű nemzetközi kérdések. 17.15 A Magyar Rádió és Televízió népi zenekara játszik. 17.45 Mikrofórum. 18.00 Operabarátoknak. 18.40 A Stúdió 11 játszik. 18.58 Hallgatóink figyelmébe. 19.00 Esti krónika. 19.30 Nyugaton a helyzet változatlan. 20.45 Reményi Sándor népdalokat énekel. 21.02 Hírek. 21.07 A bécsi filharmonikus zenekar hangversenye. 23.04 Részletek Lehár operettjeiből. 24.00 Hírek. 0.10—0.25 A Svéd Kamarakórus énekel.

Petőfi
4.36—8.05 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. 9.54 Idegen nyelvű vízjelzőszolgálat. 10.00 Mozart: Titus. Kétfelvonásos opera. 12.00 Lakatos Zoltán népi zenekara játszik. 12.30 A bajadér. Operettrészletek. 13.00 Maróti Lajos versei. 13.05 A tüzes nyilak támadása — és más érdekességek. 13.32 A kíváncsi bocs. Mese. 13.47 Vízállásjelentés. 14.00 Kettőtől hatig... 18.00 Hírek. 18.10 Berlinből érkezett... 18.30 Rádióegyetem. 19.00 Bartók összes zongoraművei 19.48 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti krónika II. 20.30 Ezio Pinza énekel. 21.00 Új könyvek. 21.03 Tánczene. 21.46 Alkotóműhelyben. 22.00 Berki István népi zenekara játszik. 22.25 A Galilei-kör. 23.00—23.20 Hírek. Időjárás. Sporthírek.

TÉVÉ

Budapest
9.00 Iskola-tv. Élővilág. (Ism. isk. 7. oszt.) 9.55 Számtan-mértan. (Ált. isk. 6. oszt.) 11.05 Magyar nyelvtan. (Ált. isk. 8. oszt.) 14.00 Élővilág. (Ism.) 14.55 Számtan-mértan. (Ism.) 15.50 Magyar nyelvtan (Ism.) 16.10 Filmesztétika. (Középisk. I. oszt.) 17.50 Hírek. 18.00 Labor a lavórban. Kezdő fotósok műsora. 18.30 Reklámműsor. 18.35 Telesport. 19.00 Esti mese. 19.10 Zalai lettem. Riportfilm. (Ismétlés.) 19.35 Marcel Amont énekel. Francia zenés kisfilm. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Jacques, a fatalista. „A Nagy Szarvas fogadó". Diderot regényének filmváltozata. 21.20 Két évvel az anyasági segély bevezetése után. Nők fóruma II. 22.10 Tv-híradó — 2. kiadás.

Belgrád
16.00 Csütörtökön önöknek. 17.25 Tik-tak. 17.30 Üttőrő Tv-napló. 18.17 Tv-sport. 18.20 Népi ritmusban. 18.45 Még egy lépés. 19.05 Fiúk és lányok. 19.45 Tv-plakát. 20.30 Jelentés a Horváth Kommunisták Szövetsége kongresszusának munkájáról 20.50 Aktuális beszélgetések. 21.50 Vjenceslav Novak: Az utolsó Stipancicok — Tv-dráma.

Bukarest
10.00 Német nyelvlecke. 11.30 Konzultáció fizikából. 17.05 Orosz nyelvlecke. 17.30 Forsyte Saga. 20.30 Költészet. 21.00 A mama. Miahil Saoceanu egyfelvonásosa a stúdióból. 21.25 Képzőbűvészet.

Tóth Béla:

A rikkancs

Egy szegedi újságárus félszázados emlékei újságokról, szerkesztőkről, történelemről

55. Ennek a találkozásnak az eredményét is hiába figyeltem Móra írásaiban. Úgy emlékszem, soha nem tette papírra. Mi több, talán nem szándékosan, hanem lassacskán elejtette az én hőferi mivoltomat is. Pedig én gyűjtöttem becsülettel napról napra a neki szánt anyagokat. Ő vagy halogatta, vagy el is felejtette, hogy vagyok a világon. De az is lehet, békásó volt számára, amit én a világból kiláttam. Hanem úgy jól elmúlt a húsvét, a Próféta Étterem ruhatára körül melegedtem, ahol két fronttiszt beszélgetett:

„Húsvét vasárnapján a front minden pontján orosz parlamenterek jöttek át hozzánk fehér lobogókkal, húsvéti tojást, sót, cukrot hoztak, ezt mi is viszonoztuk. Sonkával, kaláccsal, pezsgővel kedveskedtünk nekik. Vagy két órán át barátkoztunk, azután abbreten, s minden folyt tovább, mint addig."

Annyira fúrta az oldalam a dolog, hogy Mórát a múzeumban kerestem meg. Elmondtam neki a hallottakat. Úgy láttam, egy-két szót jegyzett fel a mondottakból, de másnap megjelent az írás. Talán jobban örültem neki, mintha akármilyen piros csizmát vágott volna hozzám.

„A front mögül, ahol a véres, lucskos sárból milliónyi borzalom virág terem, ahol az emberhörgés szonyatos szimfóniája hónapok óta meg nem szűnik, a front mögül egy hajnalon, a föltámadás napján örömre kelt föl a nap. Kis csapat fényesre pucolt ruhájú orosz fehér lobogókkal, málhás lovakkal indult a kárpáti front magyar állásai felé. A magyar előőrs, ahol az oroszok jövetele felől erősen érdeklődtek, tovább vezette a parlamentereket, miután bekötözték a szemüket. Egyébként itt adták át hősiességgel fegyvereiket is, mert ezúttal nem azért jöttek, hogy megadásra szólítsanak fel, hanem ünnepelni.

Karácsonykor hiába volt a pápa minden igyekezete, karácsony estéjén súlyos, véres harcok dúltak itt a szemben álló felek között.

Hivatalos jelentés nem érkezett erről az ügyről, de úgy látszik végre egy pillanatra itt is kisütött a nap, itt is föltámadt a szeretet."

Azután újabb napok, hetek, Móra siet, nincs találkozásunk. Én azért gyűjtöm a neki szánt anyagokat, afféle rikkancsi verébfej nagyságú betűkkel firkantom föl újságpapírokra, emlékeztetőül az összeszedetteket. Valahol máig is megvannak ezek az újságpapírok a padláson.

Azokból tudom, az első jegyzeteim között szerepel egy Szekula nevű jogi doktor. Az a polgármester előszobájában ült, az Őrszem című katonai újságot olvasta, amikor odalöködtem a mi lapjainkkal, s valakinek haragosan panaszolta a márciusban kiosztott kitüntetések aránytalanságát. Azt kutatta a kimutatásban, hogy a németek nagyon is megkülönböztetik a szövetséges nációkat.

Közös hadseregbeli aranyérmet	48-an
Osztrák honvéd aranyérmet	26-an
Magyar honvéd aranyérmet	3-an

kaptak.

Első osztályú vitézségi érmet közösök	1227-en
Osztrák honvédek	455-en

Magyar honvédek 175-en kaptak.

Ahogy a jegyzeteimet böngészem, második pontban figyelemre méltónak ítélhettem a Szeged és Vidéke úgy április végefelé való írását, amely összegezi a város néhány adatát a háború viszonyai között: „Ötezer sebesültet lát el naponta a város élelemmel, és több ezer átvonuló katonát élelmez. Szeged város területéről 22 ezer emberünk van fegyver alatt!

De pattan a rügy, a földeken szárba szökken az élet, a reménység.

Hanem a Friss Újság nem reménykedik ennyire:

„Vetetlen a tápéi rét. A tanyai nép most is pontosan fizeti az árendát a városnak. Városunk háztartására mégis rendkívül súllyal nehezedik a tápéi rét bérlőinek ügye. 1911-ben a város ezeket a réti földeket az előző tíz évinek háromszorosáért adta bérbe, azóta sok csapás érte a gazdákat, víz, állatvész, s most ez a háború. Ma a tápéi rét négyötöde vetetlen. Az 1050 holdas területből 400 hold földnek még bérlője sincs, noha az 50—60 koronás bérleti díjakat szükségből a város már 15 koronára engedte le. A földművelésre alkalmas munkás nép mind katona."

(Folytatjuk.)

A több sertéshúsért

A sertéshústermelés korszerűsítéséről tanácskoztak szerdán Tatabányán több megye állattenyésztési szakemberei. Keserű János, az Állattenyésztési Kutatóintézet igazgatója vitaindító előadásában hangsúlyozta: hazánkban a felnőtt lakosság fejenkénti heti sertéshús-fogyasztása nem több háromnegyed kilónál, pedig az élelmezéstudományi számítások szerint az egy kilót is meghaladhatná. Ennek alapján megalapozottnak mondotta azt a véleményt, hogy a jelenleginél 25—30 százalékkal több sertéshúst is biztonsággal termelhetnek mezőgazdasági üzemeink. Az igények azonban változtak: a vásárlók a kevésbé zsíros húsokat keresik és kedvelik. A megfelelő irányú fejlesztést természetesen csak a nagyüzemek biztosíthatják. Közülük is elsősorban azok a gazdaságok jöhetnek számításba, amelyek legalább 50 anyakocával rendelkeznek, s képesek zárt technológiai rendszert megvalósítani. Több ilyen kezdeményezés történt. Megvásároltunk három külföldi technológiát, ugyanakkor a hazai intézmények — az Állattenyésztési Kutatóintézet, a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola, a Kaposvári Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum és az Agroterv — is kidolgoztak iparszerű sertéshústermelő módszereket.

Úttörők karácsonya a Parlamentben

Tízezer vendéget várnak az ünnepségre

Karácsonykor újra gyermeksereg népesíti be a Parlamentet, az idén is megrendezik az Úttörőszövetség budapesti elnökségének immár hagyományos fenyőfaünnepségét. December 25-én délelőtt a legifjabbakat, a kisdobosokat látják vendégül, majd mindkét nap délutánján vörösnyakkendős úttörők lesznek hivatalosak a karneválra, végül pedig 26-án este az ifjúsági vezetők bálja zárja a programot. Összesen mintegy tízezer vendégre számítanak. Az idén sem feledkeznek meg a vidéki pajtásokról; egy csoportjuk december 26-án vesz részt a délutáni ünnepségen.

Javában zajlanak már az úttörők karácsonyának előkészületei. A soproni tanulmányi erdőgazdaságban a napokban kiválasztották a Parlament kupolacsarnokába kerülő óriásfenyőt, amelynek magassága jóval meghaladja a húsz métert, ezért megkurtítják. A hatalmas fát — ezúttal végig országúton — különleges járművön szállítják, hogy megkíméljék a többszöri átrakástól. Az óriásfenyőt hetven kilogramm szaloncukorral, több száz méter ezüst- és aranyfonallal, különleges üvegfigurákkal, izzólámpák sokszínű regimentjével ékesítik.

Az ünnepi műsor első percei azoknak a hősöknek emlékét idézik, akiknek harca, bátorsága, helytállása megteremtette a mai gyerekek jókedvű, gondtalan életének szórakozásának feltételeit. A KISZ Központi Művészegyüttese úttörőcsoportjának Fáklyás tánca után meggyullad a fél évszázaddal ezelőtti forradalmi eseményeket szimbolizáló hármas láng, majd megérkezik télapó, akit az idén is Hadics László személyesít meg, segédje: Hofi Géza lesz. Elhangzik a köszöntő, majd vidám műsor pereg a kupolacsarnok hatalmas színpadán. A gazdagnak ígérkező programban többek között Rodolfo, Kibédy Ervin, Hlatky László szórakoztatja a gyerekeket. A továbbiakban tréfás vetélkedők, filmvetítések, jelmez- és táncverseny és sokféle elektromos játék között válogathatnak a pajtások. Az idén egyébként a szokottnál is izgalmasabb lesz a jelmezverseny, mert egész sor olyan úttörőőrsöt és rajt is meghívnak az ünnepségre, amely már korábban is kitűnt a „maszkkészítésben".

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának üléséről

(Folytatás az 1. oldalról.)

házást kezdeni, s az eszközöket a folyamatban levő beruházások tervszerű befejezésére kell összpontosítani. Az állami lakásépítkezésre fordított eszközöket 1968-hoz képest növelni kell.

A költségvetési kiadásoknál ésszerűen takarékoskodni kell, s indokolt esetekben a vállalatoknak nyújtott kedvezményeket és támogatásokat csökkenteni szükséges. A hitelpolitikával ösztönözni kell a pénzeszközök hatékonyabb felhasználását, a beruházási befektetések gyorsabb megtérülését, a forgóeszközök forgási sebességének meggyorsítását.

A lakosság áruellátását és a szolgáltatásokat 1969-ben tovább kell javítani. A fogyasztói árak alakításában és szabályozásában további lépéseket kell tenni a ráfordítási arányok közelítésére és a szabad árak körének bizonyos mértékű kiterjesztésére. A fogyasztói árszínvonal emelkedése ne haladja meg az 1—2 százalékot.

A rövidített munkaidőre való átállást a IX. kongresszuson elhatározott ütemben kell tovább folytatni. Ennek során következetesebben kell érvényt szerezni annak az elvnek, hogy az átállás feltételeit a vállalatok a termelékenység emelésével teremtsék meg, biztosítva annak műszaki feltételeit, és gondoskodjanak a folyamatos áruszállításról.

A külkereskedelmi feladatokat úgy kell megszabni és megvalósítani, hogy a szerződési kötelezettségeinknek eleget tegyünk és javuljon a külkereskedelem hatékonysága.

2 A Központi Bizottság szükségesnek látja felhívni a figyelmet a következőkre:

a) Az állami irányító szervek tevékenységük középpontjába helyezzék a gazdasági hatékonyság növelését, szorgalmazzák nagyobb erővel a műszaki fejlesztést, a munka termelékenységének emelését, és a vállalati eszközök jobb kihasználását.

b) A funkcionális és az ágazati gazdaságirányító szervek munkájában tovább kell erősíteni az egységes népgazdasági szemléletet, a részkérdéseknek a népgazdasági összefüggések alapján való megítélését, a döntések tudományos módon megalapozott előkészítését.

c) A minisztériumok az ágazatuk egészében minden vállalatra és szövetkezetre kiterjedően örködjenek a népgazdasági tervben meghatározott gazdaságpolitikai célok teljesítése felett és rendszeresen vizsgálják és értékeljék a fő gazdasági tendenciák alakulását. Gazdaságpolitikai eszközökkel kezdeményezzék és támogassák a vállalatok közötti egészséges verseny fejlődését, továbbá a külföldi vállalatokkal való termelési kooperáció létesítését.

d) A minisztériumok a vállalati kezdeményezéseket figyelembe véve, készítsenek átfogó tervet, a nem megfelelően működő vállalatoknál a jövedelmező működés feltételeinek megteremtésére. A társadalom anyagi eszközeit ne engedjék olyan tevékenység finanszírozására fordítani, amely a társadalom számára nem hasznos.

e) A minisztériumok tegyenek intézkedéseket a vállalati belső mechanizmus, a vállalaton belüli szervezet és hatáskör olyan átalakítására, amely jobban alkalmassá teszi a gazdálkodó egységeket a változó gazdasági feladatok ellátására, a piaci hatások érvényesítésére.

f) A szövetkezetek tevékenysége nagyfontosságú a mezőgazdasági és az ipari termelés, a szolgáltatások, a kereskedelem és az ellátás bővítésében. Az állami vállalatok és szövetkezetek szerződéseiben és együttműködésében tovább kell erősíteni az egyenjogúság elvét. A szövetkezetek gazdálkodását az állam közgazdasági eszközökkel befolyásolja, saját érdekképviseleti szerveik pedig segítsék őket a termelési és piaci kapcsolatok kialakításában, működésük fejlesztésében.

g) A tanácsok önállóságát és felelősségét erősíteni szükséges. Nagyobb szerepet kell kapniok a tanácsoknak a gazdaságfejlesztésben, a gazdaságfejlesztés területi társadalmi-gazdasági összefüggéseinek koordinálásában, a kommunális ellátás és a szolgáltatások anyagi feltételeinek létrehozásában.

A tanácsok gondoskodjanak a saját vállalataik önállóságáról, hasonlóan a minisztériumi felügyelet alatt működő vállalatokéhoz. A tanácsok hatósági feladataikat következetesen érvényesítsék a területükön működő valamennyi gazdálkodó szerv — törvényekben szabályozott — ellenőrzésénél.

4.

A pártbizottságok, a pártszervezetek feladatai az 1969. évi gazdasági fejlesztéssel és a reform kibontakoztatásával összefüggésben:

1 A pártszervezetek aktív politikai tevékenységgel segítsék elő, hogy a vállalati tervek összhangban legyenek gazdaságpolitikai céljainkkal és annak megfelelően valósuljanak meg.

A pártszervezetek támogassák az olyan vállalati kezdeményezéseket, amelyek a gazdasági hatékonyság gyorsabb javulására, a reform érvényesítésére irányulnak. A politikai munkában is számoljanak azzal, hogy a vállalati önálló döntés felelősséggel és kockázattal jár, de a gazdasági haladás nem nélkülözheti a cselekvésnek utat nyitó, megalapozott elhatározásokat.

2 A pártszervezetek valamennyi üzemben sokoldalúan értékeljék a gazdasági munka hatékonyságát és lépjenek fel az állami támogatások indokolatlan növelésére irányuló törekvésekkel szemben. Szorgalmazzák a vállalati tervezés fejlesztését, ösztönözzék a hosszabb távú célkitűzések kidolgozását és azok megvalósítását.

3 A pártszervezetek és a szakszervezetekben dolgozó kommunisták támogassák és erősítsék a vállalati és a szövetkezeti vezetőket a jó munka fokozott anyagi és erkölcsi elismerésében, a munkadíjazásban kívánatos egészséges differenciálás kialakításában.

4 A kommunisták a párt és a tömegek közötti kölcsönös bizalomra építve igényeljék és ösztönözzék az állampolgárok aktivitását a gazdasági élet egész területén. Pártszervezeteink bátorítsák a közügyekben felszólalókat, védjék a bírálat jogát, s ezzel is segítsék a közérdekű javaslatok megvalósulását.

A Központi Bizottság ezúton is hangsúlyozza, hogy a párt munkájában, harcában a szocialista építés jelenlegi szakaszában döntő a gazdasági munka. Felhívja a pártszervezeteket, a kommunistákat a Központi Bizottság határozatának végrehajtására. Kér minden párttagot és pártonkívüli dolgozót, hogy odaadó munkával segítse gazdasági céljaink megvalósítását, népgazdasági terveink teljesítését.

Százéves a kötelező magyar népoktatás

Ma száz esztendeje, 1868. december hó 5-én emelkedett törvényerőre *Eötvös József*, a nagy magyar művelődéspolitikus és a köréje csoportosuló haladó értelmiség hősies küzdelmének eredményeképpen *a kötelező népoktatást törvénybe iktató kódex.*

Az 1777-es *Ratio Educationis* a felvilágosult, s a haza műveltségéért harcoló férfiak közreműködésének eredményeként a magyar közoktatás terén több egészséges előírást tartalmazott. E rendelet azonban még csak óhajként fejezte ki, hogy hatéves kortól minden gyermek iskolába járjon. A rendelkezés végrehajtása során számos új iskolát létesítettek, a kötelező általános oktatásnak azonban nem voltak meg a gazdasági-társadalmi előfeltételei. Így a Ratiónak e kívánalma, mint számos más előírása, csak papíron maradt, s a vármegyék nagyrésze továbbra is közömbösen tekintett a népoktatás ügyére.

A reformkor politikai küzdelmében a kötelező népoktatás bevezetése fel-felbukkant. Az 1848-as törvényhozás kilátásba helyezte, hogy az oktatás ügyében „a közelebbi törvényhozás elibe kimerítő törvényjavaslatot fog előterjeszteni". A szabadságharc azonban elbukott, s vele a magyar közoktatás átfogó rendezése is. A kiegyezés korának közoktatásügyi minisztere, Eötvös József az 1867-es esztendő nyarán felhívást bocsátott ki „népnevelési egyletek" létesítésére, hogy a népoktatásügy törvényhozási úton történő rendezésére közhangulatot teremtsen. 1868 februárjában indította meg a *Néptanítók Lapját*, mely — Európában szinte példa nélkül álló módon — hét „hazai nyelven" hetenként jelent meg. Ez év májusában Eötvös egy interpellációra adott válaszában hangsúlyozta: „Minden kérdések közt a népművelési kérdésnél az országra nézve nincsen fontosabb és az ország jövője ennek célszerű eldöntésétől függ." A törvényjavaslat képviselőházi vitájában újból hangsúlyozta azt az 1848-as elvet, hogy a népnek adott jogok műveltség nélkül: illúziók maradnak.

Hősies küzdelem eredményeképp a benyújtott törvényjavaslat törvénnyé vált, sőt alaptörvénnyé — annak elenére, hogy az kompromisszum szülöttje. De e kor, a kiegyezés utáni időszak, a kompromisszumok kora. Eötvösnek önmagával is kompromisszumot kellett kötnie. Eötvös a 48-as Batthyány-kormányban a „közös iskolák", tehát az állami iskolák hívének vallja magát. De ekkor még a „közös iskolák" hívei erősebbek. — 1868-ban már kisebbségben vannak. A népoktatási javaslat felsőházi vitája során a reakció az iskolakényszert „első lépésnek tartja a kommunizmus és szocializmus felé". A miniszter — talán a reálpolitikai lehetőségeket túlzottan tisztelve avagy éppen javaslata elbukásától félve — *feladja eredeti koncepcióját*, s állami iskolák szórványos létesítésével csak mintaintézményeket akar szervezni. E korban azonban, miniszterségének idején, elszánt ellenfelekkel és egy műveltségben elmaradott ország közönyével is meg kellett küzdenie.

Most, amikor a *Népoktatási Kódex* centenáriumán a nagy magyar államférfi s haladó harcostársai emlékének adózunk, el kell ismernünk: a törvény létrehozásával — hibái és hiányosságai ellenére is — *hatalmasat alkottak*. Törvénybeiktatták a 6—15 éves korra kiterjedő tankötelezettséget, ezen belül a hat éven át tartó mindennapos iskolábajárás szükségességét, alapelvként szögezték le állami iskolák létesítésének követelményét, a természettudományos, a gyakorlati tárgyak és a testnevelés kötelező oktatását, valamint a tanítóképzdei hálózat kiépítését.

A százesztendős évfordulón — Eötvös álmai és legbensőbb vágyai kiteljesülésének korszakában — jogos és megalapozott nemzeti büszkeséggel emlékezünk a nagy magyar kultúrpolitikusra, a korszak reformereire és alkotásukra. De emlékezünk a mögöttünk álló évszázad néptanítóira, a „nemzet napszámosai"-ra is, akikről Eötvös a törvényjavaslat alsóházi vitáján sem feledkezett meg. A vita során ugyanis keserű fájdalommal állapította meg, hogy „ezen hazának összes tisztviselői közt nincs olyan, akire fontosabb ügy volna bízva, és ki a hazának ily nagy érdekeit kezelvén, oly csekély jutalomban részesülne, mint a néptanító".

Eötvös számos tragikus meglátása és megállapítása már a múlté... De művelődéspolitikai elképzelésének alapgondolata: a nép műveltségének szakadatlan emelése, *ma is élő követelmény*, s az marad a ránk következő évszázadban is.

Dr. Hencz Aurél

Tanácskozás a mozikról

A Csongrád megyei tanács vb művelődésügyi osztálya és a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tegnap, szerdán délelőtt 10 órai kezdettel a megyei tanács székházában közös tanácskozáson vitatta meg filmszínházaink látogatottságának alakulását.

Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb-elnökhelyettesének megnyitó szavai után *Csenke* László, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának helyettes vezetője elemezte a nézők számának változását a művelődéspolitikai célkitűzésekkel kapcsolatban.

Az előadáshoz a tanácskozás számos részvevője — köztük *Forgó* Pál, a megyei pártbizottság munkatársa — szólt hozzá.

Ólomkristályok

MTI foto — Bereth Ferenc felv.

A Budapesti Üvegfeldolgozó Gyárban készült ólomkristály-, díszmű- és használati tárgyakból több mint 50 félét exportálnak Kanadába, az Egyesült Államokba és Svédországba.

Képünkön: A gyár egyik legkeresettebb terméke, a kukoricacsőhöz hasonlító ólomkristály virágváza.

Emlék

— Legyen szíves, nyissa fel ezt a táskát — mutatott a vámtiszt az egyik kisbőröndre, s közben udvariasan, olyan szokásszerűen megkérdezte: — Hová utazik?

— Párizsba.

— Turista vagy rokonlátogatás?

— Édesanyámhoz megyek.

— Akkor most lesz öröm a találkozásnál. — Jegyezte meg a vámos és futó pillantást vetett a táska tartalmára, de abban csak újságpapírosba csomagolt tárgyakat látott.

— Mit visz ebben? — érdeklődött.

— Régi teáskészletet, édesanyám kérte, emlék, néhány porcelláncsésze...

— Egyet bontson ki.

— Kérem — s ezzel már hajtogatta is szét az újságpapírost és az egyik csésze fülét fogva mutatta a vámtisztnek, forgatta előtte.

Az viszont nem a porcelánt nézte, hanem a kibontott újságot. Az utas pedig a vámost: nem értette, miért kellett megmutatni a csészét, holott nem is érdekli, pedig szép, szinte antikszámba megy már, nincs is lecsempülve sehol, emlék...

A vámtiszt meredten olvasta az újságot, majd feltekintett és így szólt:

— Bontsa ki a többit is!

Az utas már ideges volt és boszszonkodott: ő itt mutogatja az orra előtt a csészét, de a vámos rá sem néz, és most a többire is kíváncsi? Nincs itt elrejtve semmi.

— Tessék, tessék — és kirakta a csészéket az asztalra.

A vámtiszt viszont ismét az újságokat olvasta és csak időnként nézett az utasra, majd megfogta az újsághalapokat és magával vitte.

Az utas ottmaradt a meztelen porcelánokkal, értetlenül.

Kis idő múlva visszatért a vámtiszt másodmagával és a kérdések özönét zúdították az utasra.

— Mikor ment ki az édesanyja?

— Több mint húsz éve, közvetlenül a felszabadulás után.

— Azóta nem is volt itthon?

— Nem, idős asszony, nehezen mozog...

— Ez a teáskészlet eddig hol volt?

— A pincében kérem, a pincében. Még édesanyám csomagolta be Budapest ostromának idején gondosan, úgy ahogy most viszem...

Elmosolyodtak a vámosok és az utas elé tették a csomagolásra használt újságokat.

— Nézze csak a címeket!

Az utas dermedten olvasta: „Német győzelem Szmolenszknél" — „A bolsevisták menekülnek" — „Elszakadó hadműveletek Sztálingrádnál"...

— Hoztunk magának néhány régi Ludas Matyit, inkább azokba csomagolja a készletet, ezek az újságok rossz emlékeket idéznek fel. És jó egészséget kívánunk a mamának...

MARKOVITS TIBOR

Abszolút börtön

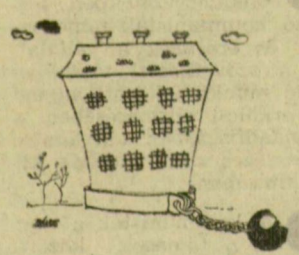

röviden

Jubiláló munkáskórusok

A Dél-magyarországi Áramszolgáltató Erkel Ferenc dalköre rendezi meg fennállásának 15 éves évfordulója alkalmából ünnepi koncertjét december 7-én, szombaton este 7 órai kezdettel a Klauzál téri művelődési teremben. Közreműködnek a Budapesti Elektromos Művek, a Szegedi MÁV, és kisipari szövetkezetek kórusai. Másnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat szakszervezeti bizottságának Ladvánszky-kórusa tartja 25 éves jubileumának koncertjét a Kossuth Lajos sugárúti munkásszállóban. Ünnepi beszédet Molnár Sándor, a vállalati pártbizottság titkára mond.

— Kamarakoncert a Tisza Szállóban. Holnap, pénteken este 8 órai kezdettel, a Filharmónia B kamarabérleti sorozatában lép közönség elé Szendrey-Kasper László gitárművész. A koncerten Ágay Karola operaénekes működik közre.

— A textilipar legújabb fejlesztési irányairól tart előadást ma, csütörtök délután fél 3 órai kezdettel az MTESZ Kossuth Lajos sugárúti klubjában dr. Bak Lóránt.

— Kalmár Pál meghalt. Kalmár Pál, a régi Szegedi Napló munkatársa e hó 3-án hatvankét éves korában Budapesten elhunyt. Bizonyára sokan emlékeznek még Szegeden a népszerű és kiváló rendőri riporterre.

— Krúdy Gyula születésének 90. évfordulója alkalmából szombaton kiállítás nyílik a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

— Piaci árak. A tegnapi piacon kevés volt az áru, főleg a baromfi hiányzott. Árak: alma 4—8, szőlő 8—12, körte 4—6, kelkáposzta 3—4, fejeskáposzta 1—2, karfiol 6—10, sárgarépa 3—4, gyökér 5—6, burgonya 3,50—4, vöröshagyma 2—3, fokhagyma 22—25, sütőtök 2,50, mák 30—32, dió 16—18 forint volt kilogrammonként. A tojás darabja 1,80—2 forintért kelt.

— Szakközépiskolai rendtartás. Elkészült az első önálló szakközépiskolai rendtartás, amelyet a Művelődésügyi Minisztérium már meg is küldött az érdekelt tanintézeteknek. Az egységes szakközépiskolai rendtartás felszámolja az iskolák közötti indokolatlan eljárási, működési eltéréseket, megkönnyíti az irányító és ellenőrző apparátus munkáját, több eddig rendezetlen kérdést szabályoz, s a gazdaságirányítás új rendszerének figyelembe vételével határozza meg az iskolavezetés és a szakigazgatási szervek hatáskörét.

— Kisfilmek kedvelőinek. A November 7. művelődési központ ismeretterjesztő sorozatában Szegeddel kapcsolatos filmeket mutatnak be: Szeged híres város, Szegedi mozaik, Szegedi Ünnepi Játékok címmel december 6-án, pénteken este 6 órai kezdettel. Bevezetőt mond Papp Gyula, az m. i. városi tanács vb elnökhelyettese.

— A vizuális művészetek elemi hatástényezőiről tart előadást a szegedi Művészklub és a TIT közös rendezésében Király Sándor főiskolai tanár, festőművész ma, csütörtök este 7 órakor az újságíróklubban. Az előadást diavetítéssel illusztrálják.

— Halál ittasság miatt. Csongrád külterületén, az úgynevezett Gyevi dűlőúton kettős ekét húzott vontatóval Atkári András, Csongrád, Tanya 200. szám alatti lakos, erősen ittas állapotban. A vontatóval egy 6 méter széles, 2 méter mély árokba borult, amelyben mintegy méteres víz volt. Atkári a vontató alá került. Mire rátaláltak, már halott volt.

— Negyvennyolc évi szolgálat után — melyet azonos munkahelyen töltött — nyugalomba vonult Makai Kálmán, a Szegedi Társadalombiztosítási Igazgatóság szolgáltatási osztályának vezetője. Ez alkalommal az intézet dolgozói köszöntötték virággal és ajándékkal; meleg szeretettel búcsúztak a kollegától. Makai Kálmán az 50 éves jubileumi díjjal együtt 10 ezer forint jutalmat kapott.

— Rendelet egyes fertőző állatbetegségek megelőzésére. A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter rendelettel módosította néhány — bejelentési kötelezettség alá eső — fertőző állatbetegség megelőzésének és leküzdésének szabályait. Az új rendelet a sertéspestisre, a baromfipestisre és a ragadós száj- és körömfájásra terjed ki. A módosításokat mindenekelőtt az tette szükségessé, hogy egyrészt az előző rendelet megjelenése óta jelentős változások történtek a nagyüzemi állattenyésztésben, másrészt megváltoztak a betegségek elleni védekezés feltételei és módszerei.

Szegedi hippik

— Miért Baktón túl építkezel?

— Mert ott nem kell félni a víz bevezetésétől.

Gyászközlemények

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen, drága jó édesanyánk, özv. ZSURKÁN JÓZSEFNÉ temetésén részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, munkatársaknak, akik szeretett halottunk, BÁLINT ANDRÁSNÉ temetésén megjelentek, részvétükkel és virágaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Kecskeméti u. 15/b. T. 1922.

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, akik felejthetetlen drága jó édesapánk, LAJOS JÓZSEF temetésén megjelentek, koszorú- és virágadományaikkal mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Köszönetet mondunk továbbá az I. Kórház sebész főorvosának, valamint orvosainak és ápolónővéreknek áldozatos munkájukért, mellyel fájdalmát enyhíteni igyekeztek. Özv. Lajos Józsefné és családja. T. 1927.

Teljes felújítás óta használatba nem vett

2 darab vontató utáni

billenős platós pótkocsi eladó

Megtekinthető:

BÉKÉSCSABA, MÉH-TELEP,

Sallai u. 6.

HK. 451

IRODAGÉPTECHNIKA V. SZEGEDI ÜZEMEGYSÉGE Bartók Béla tér 12. értesíti ügyfeleit, hogy *irodagépek átvétele és kiadása* *1968 december 28-, 29-, 30-án* *LELTÁR miatt szünetel*. A kijavított gépeket kérjük a fenti időpontig elszállítani.

Átvétel és kiadás:

naponta 7 órától 13 óráig.
szombaton 7 órától 10 óráig.

A Vasutas Művelődési Otthon, ma, 5-én

5 órai teát tart

Belépődíj: 5.— Ft. Kitűnő zene és büfé! xS. 99 742

Törpebusz részére GARÁZST keres

a Szegedi Divatcsabó Vállalat. Szeged, Széchenyi tér 17.

xS. 99 564

Munkásokat, alkalmazottakat keresnek

MÁV Szentesi Építési Főnökség Gépállomása — Szeged-Rókus — felvételt hirdet dömperre, változó munkahelyre, Szeged-Rókus telephelyre általános lakatosokat. Bérezés a kollektív szerződés szerint. Szabadjegyet, munkaruhát biztosítunk. Minden szombat szabad. Jelentkezés: Szeged-Rókus, Gépállomás, munkaügyi osztályon. x

A 31. sz. Állami Építőipari Vállalat algyői munkahelyre közgazdasági végzettséggel rendelkező IRODAVEZETŐT, valamint magasépítésben jártas gyakorlott MŰVEZETŐT keres felvételre. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: telefonon: 12-314. Postán: Algyő, Postafiók 8. sz. DK. 1213.

A 31. sz. Állami Építőipari Vállalat algyői kiemelt munkahelyre hosszabb időtartamra felvételre keres VILLANYSZERELŐT, KUBIKOSOKAT. Fizetés villanyszerelő részére: időbér. Kubikosok részére teljesítménybér. 8 százalék népgazdasági pótlékot, különélési pótlékot, 15 százalékos idénypótlékot, távollakóknak útiköltség hozzájárulást térítünk, környékbelieket naponként szállítjuk, napi egyszeri főétkezést biztosítunk. Jelentkezés telefonon: 12-314. Postafiók 8. Algyő. xDK. 1213.

Felveszünk 1. sz. telepünkre (Budapesti út 1. sz.) gépírónőt, férfi segédmunkásokat 1, 2, 3 műszakra, fiatalkorú leányokat és fiúkat 4—6—8 órai munkaidővel, éjjeliőröket, gépkocsivezetőket és gépkocsiszerelőket. 2. számú telepünkre (Felső Tiszapart 33. sz.) férfi segédmunkásokat 1, 2 műszakra és éjjeliőröket. Bérezés kollektív szerződés szerint. Egyéves munkaviszony után ingyenes természetbeni juttatást biztosítunk. Portásokat azonnali belépéssel felvesz a Patyolat Vállalat. Szeged, Tábor u. 4. sz. xS. 99 613

A petőfitelepi Szociális Otthon mellékfoglalkozású szakképzett fűtőt, illetve fűtőségédmunkást keres napi 3 órás elfoglaltsággal, kifejezetten délutáni műszakra. Jelentkezés: Petőfitelepi Szociális Otthonban. xS. 99 750

Jogosítvánnyal rendelkező jutalékos ügyfélszerzőt, valamint közgazdasági érettségivel rendelkező nődolgozót felveszünk. Jelentkezés: Állami Biztosító, Szeged, Kelemen u. 11. xS. 99 727

FŰTŐT, járműszakos KERESKEDŐSEGÉDEKET azonnali felvételre keres Csongrád—Békés Megyei Vas- és Műszaki Nagykereskedelmi Vállalat szegedi telepe (Bakay N. u. 52.).

ap hirdetések

ADÁSVÉTEL

Hathetes boxerkölykök eladók. Tápéi u. 56. Érdeklődni mindennap délután 3-tól.

1000-es esztergapad eladó. Zákányszék, Rózsa Gy. u. 12. x

200 kg körüli fehér hússertés eladó. Rózsa Ferenc sgt. 123. x

Szőrmével bélelt női és férfi télikabát eladó. Nérkert sor 8. x

Gyümölcsfa, rózsák, fenyők, tuják, díszcserjék kaphatók. Tullius Mihely, Újszeged, Bérkert u. 26. Haladás Termelőszövetkezet lerakata. x

CR rendszámú Warszawa személygépkocsi kifogástalan állapotban elfogadható árért eladó Szeged, Halász u. 4/a x

Elektromos lapgitár eladó. Bercsényi u. 18., fszt. 2.

Cserépkályha olcsón eladó. Párizsi krt. 12/b x

Játék babakocsi igényesnek eladó. József A. sgt. 4., III. emelet 6. Érd.: 5 órától. x

Bútoreladás: szelon, hármasszekrény, rekamié, fotelok, székek heverő, ágybetétek, matracok, hálószobabútor varrógép, ágyak, sodronyok, konyhabútor, ruhaszekrény, kályha. Teleki u. 6. x

Kifogástalan kétnormás Tisza tv 1500 Ft-ért eladó. Tisza Lajos u 20. Nagyék.

150 kg-os fehér sertés eladó. Gyevi sor 10.

200 kg-os fehér, hízott sertések eladók. Sárkány u. 9. x

Eladó 2 db igásló és egy Mia-motor. Domaszéki szeszfőzde, Varga Bélánál. x

Új típusú üstkád, 2000 w-os elektromos tűzhely és 1 db falimosdó (kagyló) eladó. Érdeklődni 13-390 telefon hétköznap 8—15 óra között.

Húsvétiések eladók. Pásztor u. 57.

408-as Moszkvics 45 000 km-rel igen jó állapotban eladó. Ördögh Sándor, Soltvadkert, Kriszt u. 3.

P bután gázpalack és rezsó eladó. Tarjánytelep 110., C.-lépcsőház, IV. em. 18., délelőtt 10-től Juhász.

Jugoszláv kombinált szekrény, könyvszekrény eladó, Marx tér 1., I. em. 7. ajtó.

3 db nyolchónapos fehér hízók, 130—135 kgosak eladók. Csaba u. 3.

Heverők, szelonok, ágybetétek készen kaphatók. Javítást vállalok Sajka u. 12. Dudás Árpitos.

Hízót vennék részletre 2000 Ft előlegnél, 260 kg-ig, a többi havi 1000 Ft részletfizetéssel. „December" 13 476. jeligére a Sajtóházba.

Fehér háromajtós előszobaszekrény eladó Maros u. 34., emelet.

Akváriumok felszerelései eladók. Árvíz u. 17

Bőlejű tehén eladó Petőfitelep, I. u. gátőrház. x

NDK gyermeksportkocsit vennék. „Szín nem számít" 13 516. jeligére a Sajtóházba.

Villanyboiler és gázmaszk eladó. Bal fasor 22.

Kisebb-nagyobb hízott sertések eladók. Csenkes u. 6.

Két pár 41-es csizma eladó, egyik új zsírosbőr, másik lovagló csizma, ugyanitt filodendron is eladó. Papp Károly tér 9., I. 5.

Eladó 200 kg-os hízó fele is. Petőfitelep, Üdülő sor Gy. u. 40. (volt XII. u.)

Eladó Komár motorkerékpár. Tánéi u. 47.

Tényesnek Philips Mini K—7 típusú magnó eladó. Érd.: Szakál László, Jósika u. 35. 18-tól, délelőtt. Telefon: 12-352.

Kredenc igen olcsón eladó. Párizsi krt. 45., I. 2.

Eladó betonkoszorúba való vas, 1,5 m³ kőpor, 25—30 cm-es kertész üveg, függöny, horgolt ágyterítő, mokett szelontakaró, panofixbunda, ládák és egyéb holmik. Hajós u. 23/b.

Eladó 2 ágy betéttel, bogrács, zománcüst, nagy sószóteknő, kétajtós szekrény, egyszemélyes rekamié, kárpitozott székek asztallal, nagy velúr szőnyeg és csillár. Tolbuhin sgt. 55., I. emelet 10. ajtó. (Volt Szikra-lak.)

Egy szép háószobabútor eladó, vagy kisebb hízóra cserélem. Bécsi krt. 8—16., A. ép. C. lépcsőház, III. emelet 11. ajtó.

HÁZASSÁG

Független 35 éves mérnök házasság céljából megismerkedne rendes, csinos lánnyal vagy elvált asszonnyal. Leveleket „Bizalom" 12492 jeligére a Sajtóházba kérem.

Elvált szakmunkás megismerkedne egy hozzáillő 30 év körüli nővel. Házasság céljából. Videkiek is érdekelnek. „Sürgős" 13 366. jeligére a Sajtóházba.

EGYÉB

Garázst keresek Petőfitelep, Fötyka csárda környékén. Török, Csap u. 71.

Gyermekgondozást iskásomon vállalok, bébi kortól. „Gyermekszerető" 13 469. jeligére a Sajtóházba.

Trabant vagy hasonló méretű kocsinak garázs kiadó kövesút mellett, Szabadkai u. 10.

Garázs személygépkocsi részére kiadó. Hámán Kató u. 9. Balla.

Aranyfülbevaló hétfőn elveszett a Radnóti Gimnázium és az Anna kúti útszakaszon. Becsületes megtaláló adja le Marx tér 9., házfelügyelő.

Közöljük hirdető ügyfeleinkkel, hogy december 2-től KARTYANAPTÁRRAL kedveskedünk. Hirdetésfelvétel: Sajtóház. Magyar Tanácsköztársaság útja 10. ÜGYINTÉZÉS: fél 8-tól 5-ig.

Figyelem! Figyelem!

Építőipari gépeket és alkatrészeit forgalomba hozza:

FM. ÉPÍTŐIPARI GÉPESÍTŐ VÁLL. BP. XX. MARX K. 251.

Telefon: 180-015.

BK. 100 LIT. ELEKTROMOS 1,1 KW

BK. 275 LIT. ELEKTROMOS 4,5 KW DIESELES 4,5 LE—3

HK. 200 LIT. ELEKTROMOS 4 KW

Gyártja:

VMT Vasipari és Szolg. Vállalat Pápa

Belojannisz u. 17. Tel.: 121-50.

xV. 154 528

Képzőművészek a pódiumon

A következő sorokat a lexikonból másoltam ide, a *Népművelés* címszónál: „Jórészt az iskolában szerzett tudásra épülő műveltségfejlesztő és nevelő tevékenység. Eszközei: az ismeretterjesztés, az olvasónevelés, a műkedvelő művészeti tevékenység, társas szórakozás."

Szükségesnek látszik ennek a meghatározásnak észbeidézése, mert éppen a közelmúltban — igaz, leginkább a falusi művelődési otthonok esetében, ahol pedig igazán lenne értelme a fent idézett törekvéseknek — úgy látszott, mintha csökkenne az igény az ilyesfajta komplex „szolgáltatásra", s az érdeklődés csupán a társas szórakozásokra korlátozódna. Mennyivel nehezebb a helyzete egy művelődési otthonnak kulturális lehetőségekben bővelkedő nagyvárosban, ha érdeklődést akar kelteni, közönséget akar toborozni! Nos, az újszegedi November 7. művelődési otthonnak sikerült munkaprogramjával, változatos műsoraival, rugalmas szervezésével kulturális igényt fölkeltenie, s ezt az igényt ki is elégíteni.

Hogyan? A sokfelé ágazó munkából nézzünk meg most egy területet, a képzőművészetét. A törzsközönség — zömében fiatalok, azon belül is középiskolások, és nyugdíjas korú idősebbek — összetétele határozza meg a kettős funkciót: egyfelől az esztétikai nevelést, ízlésformálást különösen az ifjabb korosztálynál, másfelől azt a közvetítő szerepet, amely lehetővé teszi fiatal képzőművészek — de írók, költők, zenészek is — közönséggel való találkozását. S hol van még egy fórum, ahol ez rendszeresen és szervezetten megtörténhetne? *Fiatal művészek a pódiumon* című jólsikerült műsoruk azért is nagyjelentőségű, mert első tagja egy sorozatnak, ahol fiatal tehetségeknek, akik még nem szerepelnek rendszeresen a nyilvánosság előtt, módjuk van arra, hogy műveiket bemutassák (a képzőművészek közül legutóbb László Anna, Veres Mihály és Zoltánfy István), amely célra a nagyterem, mint kiállítóhelyiség, kiválóan alkalmas. Az „élőműsorok" tervében szerepel — érdemes megemlíteni, hogy a közönség kívánságára! — Fontos Sándor bemutatása, a művészé és alkotásaié egyaránt.

Mióta normálfilm-vetítőjük is van, nagyobb a lehetőség és szélesebb a választék a képzőművészeti kisfilmek bemutatására. Az ilyen vetítések mindig szakelőadók — művészek, művészettörténészek — előadásaihoz kapcsolódnak. Ilyen volt a szobrászatról a *Forma művészei* Tóth Sándor, *Giccs a festészetben* Szelesi Zoltán, *A kerámia mesterei* Huszák Istvánné előadásában. S a *Kisfilmek kedvelőinek* sorozatban egy képzőművészetről, egy iparművészetről s egy Derkovits és Csontváry művészetéről szóló műsor. Érdekességként — s talán megszívlelendő tanulságként is — itt említeném meg, hogy az iparművészetről tartott előadás illusztrálására Halmai Béláné igazgatónő a Képzőművészeti Alap boltjából kért kölcsön — és kapott is! — faliszőnyegeket, kerámiákat, ötvösmunkákat, s ezt az előadás tartalmára közszemlére tették. Mit el nem ér az adminisztrációmentes, rugalmas és ötletes szervezés! Ehhez a témához kapcsolódik egy jövő évi előadásterv is: a modern lakásművészettel foglalkozik majd. S ha már a jövő évi tervekről szólunk, szerepel bennük Kassák Lajos, a nemrég elhúnyt kiváló festő és költő emlékének és alkotásainak szentelt, képei kiállításával egybekötött est.

Jelentősek a nagyon népszerű reprodukciós kiállítások is, ezeket nagyon sokan látják, hiszen a vetítések szüneteiben a különböző filmelőadások közönsége, ha akarja, ha nem, szeme előtt találja a képeket. S többnyire akarja is, sőt, ha nincs, reklamálja.

Szervezetileg és költségvetésileg is ide tartozik a Tábor utcai képzőművész kör, amelynek legjelentősebb problémáit azonban nem tudják megoldani, hiába az elméleti képzést is szolgáló diavetítő- és tévékészülék, amely az első, tulajdonképpen társalgó és klubéletet szolgáló helyiségben van fölállítva, mert jobb híján itt tárolják azt a sokszor többszáz képet is, amely a szervezeti kiállítások anyaga és a zsüri is itt végzi munkáját. Kevés így a hely, s ez nem válik az ott folyó munka javára. Így kiállításaikra is — a rendszeres vidéki turnék mellett — a művelődési otthon biztosítja a helyet.

S ha most visszatérek a lexikonból idézett sorokra, kipipálhatom a tételeket: ismeretterjesztés meg van, olvasónevelés (bár nem tartozik tárgyunkhoz, de) meg van, műkedvelő művészeti tevékenység meg van, s végül társas szórakozás. Úgy érzem, hogy az előbb elmondottakból kiderül: meg van ez is.

Kulka Eszter

A nagy üzlet

— *Mit parancsol?*

— *Hajmosást, hajvágást és tupirozást!*

Újrendszerű hűtőberendezések

A Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület, a Gépipari, az Élelmiszeripari és az Agrártudományi Egyesület közreműködésével országos tanácskozásra hívta össze az abszorpciós hűtés legjobb magyar szakembereit. Ezzel a kétnapos konferenciával elő kívánják segíteni e téren fennálló lehetőségeink realizálását. Az abszorpciós hűtőberendezések térhódítása nálunk is megkezdődött. Üzembehelyezés előtt áll a berentei PVC gyárban az óránként 1,7 millió kilowatt hő elvonására képes magyar tervezésű, de az NDK-ban gyártott berendezés, amelynek hűtőképessége kereken 35 ezerszer nagyobb a szokásos háztartási hűtőszekrényeknél. E berendezés második példányát már gyártja a diósgyőri gépgyár, a jászberényi hűtőgépgyárban pedig hozzáfogtak egy új, korszerű abszorpciós háztartási hűtőszekrény kifejlesztéséhez, amely az előjelek szerint nemzetközi viszonylatban is versenyképes lesz. A konferenciát szerdán reggel Heller László akadémikus, egyetemi tanár nyitotta meg. (MTI)

Széljegyzet

Vasárnapi nyitvatartás

A megoldás igényével indokoltan került napirendre az állami és a szövetkezeti kereskedelem munkaügyi helyzetének több negatívuma. A témával a Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége is foglalkozott. Ezzel együtt tárgyalta — amint lapunk tegnapi számában közöltük — a vasárnapi nyitvatartás kérdését is. Állásfoglalása szerint: további boltok vasárnapi nyitvatartása nem engedhető meg. Sőt: a szakszervezet a jövőben a vasárnapi nyitvatartás csökkentését, illetve teljes megszüntetését tartja helyesnek.

Csak üdvözölhető, hogy a KPVDSZ jól akarja betölteni érdekvédelmi szerepét, síkra száll a becsült kereskedelmi dolgozók jogainak érvényesüléséért, munkakörülményeik javításáért. Erre — a párt politikájából kiindulva — a jövőben fokozottabban szükség is van. Jogát ehhez pillanatig sem vitatjuk, sőt megerősítjük. A vasárnapi nyitvatartással kapcsolatos KPVDSZ elnökségi állásfoglalással szemben azonban lakossági vétót kell mondanunk. A vasárnap is árusító boltok körének szűkítésével, majd megszüntetésével nem érthetünk egyet!

Miről van szó? Semmi esetre sem arról, amit némely kereskedelmi dolgozó mond: „A vasárnapi nyitvatartás elkényezteti a vásárlókat... Amit akarnak, miért nem szerzik be szombaton?!" A vasárnapi nyitvatartásssal tényleges szükségleteket elégítenek ki az élelmiszerboltok. Mint ahogy ezt teszik vasárnap a vasutasok, a villamosvezetők és a kalauzok stb.

Szegeden, vasárnaponként egész évben — általánosságban reggel 7-től délelőtt 10-ig — az ÉLIKER Széchenyi téri 8-as, a Marx téri 29-es a Szilléri sugárúti 62-es és a Mikszáth Kálmán utcai 66-os boltja, továbbá a fogyasztási szövetkezet Szent István téri és a Párizsi körúti üzlete tart nyitva. Május 15-től szeptember 15-ig a külső városrészekben vasárnap délelőttönként 3—3 órában 9 boltban vásárolhatnak.

A városban tejboltok nincsenek. A tejet az élelmiszerboltokból viszik haza a családok. Bár sok a hűtőszekrény, még korántsem általános a háztartásokban, elsősorban nem a munkás családoknál. Nyáron a családnak a hűtőszekrénnyel nem rendelkezők a tejet vasárnap veszik meg. Szombaton nem is vihetik el, mert órák alatt megromlana.

A számok bizonyítanak. A boltokból, a nyári időszakot is számítva, szombaton általában 26—28 ezer liter tejet visznek el. Vasárnap a lakosság a nyitvatartás 3 órájában általában 7—8 ezer liter tejet vesz meg. A téli hónapokban a boltok szombati tejforgalma körülbelül azonos a nyárival. A téli időszakban a vasárnap is árusító 6 üzletből 3500—4000 liter tej fogy el, — az idei legfrissebb statisztika adatai szerint.

A vasárnap árusító boltokban jelentős a kenyér és egyéb élelmiszer forgalom is. Jellemzően egyáltalán nem azért, hogy a kereskedőket bosszantsák, hanem mert valamilyen igény szüksége felmerült, aminek akkori kielégítése a kereskedelem feladata. Hogy milyen jelentős a vasárnapi bolti vásárlás (persze az is igaz, hogy az árucikkek egy része hétköznap is beszerezhető lenne) azt a Széchenyi téri 8-as áruda forgalma is mutatja. Józsa János, a kitűnő üzlet vezetője közölte: a vasárnapi 3 órában forgalmuk pénzértéke majdnem annyi, mint a hétköznapi 8 órában. Egy kisebb külső városrészi üzletnek pedig egész heti áruforgalmát bonyolítja le a 8-as 180 percben.

Tehát — ami a kereskedelem számára szintén előnyös — vasárnap is vásárolnak. S nem lehet ettől „elütni" a lakosságot, mert régi igazság, hogy a kereskedelem van a vevőkért, szükségleteik kielégítéséért. A vasárnap Szegeden nyitvatartó boltoknak a jelenben és a jövőben vasárnap is árusítaniuk kell, s távlatban számukat nem csökkenteni, hanem valószínűleg gyarapítani szükséges. Természetesen a kereskedelmi vállalatok, fogyasztási szövetkezetek vezetőinek kell elsősorban gondoskodniuk arról, hogy a vasárnap dolgozók pihenőideje, anyagi honorálása a kollektív szerződésben előírtak szerint történjék. A felsőbb irányító hatóságok közreműködésével lehet is és jogos is tökéletesíteni a vasárnapi nyitvatartást mind a kereskedők, mind a vásárlók érdekeinek figyelembevételével.

Morvay Sándor

Több a 71 éves, mint az 51 éves ember

Egész Európában, sőt számos tengerentúli országban is probléma az elöregedés, sok a nyugdíjas, kevés az óvodás. Az átlagos életkor emelkedése állandó jellegű és folyamatos. Országunkban a századforduló idején még 37,1 év volt (a múlt század első negyedében 24,9 év). 1955-ben a férfi lakosságnál 64,7 esztendő, a nőknél 68,7 esztendő és ma már mindkét nemnél közeledik a hetven esztendőhöz.

A hatvan éven felüliek száma ma jócskán meghaladja a másfél milliót. A születések számában a fiúgyermekek vezetnek, az öregek között azonban jóval több a nő. A kilencven éven felüli nők száma több mint ötezer, míg a férfiaké a két ezret is alig haladja meg.

Az öregek száma nem csökken az évjáratok emelkedésével párhuzamosan, mert például 71 éves ember kerek számban mintegy 72 ezer van Magyarországon, 51 éves viszont alig 65 ezer. Ez persze az első világháború születéskieséseinek a következménye. A második világháború befolyása a születések számára nem volt ilyen határozott jellegű, de nyomai felismerhetők abban, hogy a 21—22 évesek száma jelentősen alacsonyabb a 24—25 évesekénél.

Ami a születések számát illeti, az csökkenő tendenciát, de ennek keretében elég erős hullámzásokat mutat. 1938-ban a születések száma 132 206 volt, a természetes szaporodás 51 578, 1949-ig csökkenő, onnan kezdve emelkedő jellegű egészen 1954-ig, a demográfiai hullám tetőzéséig, amikor a születések száma 233 347, a természetes szaporodás pedig 116 677 volt. A mélypontot 1962-ben érte el, amikor a születések száma 130 053 volt, a természetes szaporodás csupán 21 780. Ettől kezdve mérsékelt, majd határozottabb ütemű a javulás.

1967-ben a születések száma 148 388, a természetes szaporodás 39 256. Az idén tovább javult a helyzet és valószínűen a születések száma túlhaladja a 150 ezret.

A toldozgatás foltjai

Égnek áll a haja a Széchenyi tér oldalán járkáló embernek, legyen az gyalogos, vagy járművezető. Pár nap óta mozaikszerűen felbontott, hossztengelyében félig lezárt úton „bonyolódik" a forgalom Szeged egyik legzsúfoltabb útszakaszán. Aszfalttáblákat nyírnak ki a KPM közúti építői, mert javítják a 43-as főközlekedési útnak ezt a részét. E munkákkal egyidőben a híd feljáratának múzeum felőli oldalát is lezárták, mert ott meg csatornát fektetnek. Így a térre nehezedő forgalom még nagyobb, és ezért baleset veszélyt is rejt magában.

A munkát végző vállalat — bár nem kötelessége — a területileg illetékes hatóság, az I. kerületi tanács építési és közlekedési osztályának tudta és a közműveket fenntartó vállalatok megkérdezése nélkül fogott a dolgához. Vajon nem kellett volna-e ezt az útjavítást szinkronba hozni a híd munkálataival és az esetleges szükséges közműcserékkel? S ha már így fogtak hozzá, s ennyire megnehezítik a közlekedést, nem lenne-e helyes, ha az út javítását folyamatosan, éjjelnappal végeznék? A mostani tempóval egy-két hétig is eltarthat a jelenlegi állapot, ami egyáltalán nem kívánatos.

Mellesleg úgy tűnik: ez a toldozgatás-foldozgatás most legfeljebb arra jó, hogy teljen az idő, mert az egyébként is — szakemberek szerint — rossz betonaljazaton tavasszal esetleg újra kezdhetik a munkát.

Kondorosi János

Pályázat — a tisztaságért

A város köztisztasági helyzetének javítására, a feladatok meghatározására és összefogására a közelmúltban munkabizottság alakult Szegeden. Ez egyik legközelebbi teendőül szabta meg a közterületre kihelyezett szeméttartók pótlását, felújítását.

Jelenleg több fajta szeméttároló használatos a városban. Ezek a típusok nem mindenben felelnek meg a követelményeknek: egy részük nehezen üríthető, más részük esztétikailag nem illik a környezetbe. Legnagyobb hiba azonban, hogy kevés a használható szeméttartó edény.

A munkabizottság javaslatára a kerületi tanácsok építési és közlekedési osztályai közös pályázatot hirdetnek új, ízléses és a mostaniaknál praktikusabban használható szeméttartók tervezésére. A pályázaton bárki résztvehet, a részletes kiírást a II. kerületi tanács építési, közlekedési osztályán lehet átvenni, s a pályázatot — amely egyébként titkos — ugyanoda kell benyújtani 1968. december 31-ig. A legjobb terveket díjazzák. A bíráló bizottság I. díj megállapítása esetén 2000 forintot, a II. díjért 1000 forintot, a III. díjért pedig 500 forintot adhat.

A legmegfelelőbb tervek alapján az év elején hozzáfognak az új szeméttárolók gyártásához, hogy azokat 1969 első felében kihelyezhessék a közterületekre.

Cikkünk nyomán

A Pataki-gyerekek otthonra találtak

Szénási István, az újszegedi Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet igazgatója tegnap arról értesítette szerkesztőségünket, hogy Fataki Istvánné, volt gumigyári munkásnő gyermekei sok viszontagság után végre otthonra találtak. Amint a Dél-Magyarország cikkében nemrég megírta: a három kislány édesapja züllött életmódot folytatott, nem gondozta anya nélkül maradt gyermekeit, akik először az újszegedi intézetbe kerültek. A cikk megjelenése után röviddel jelentkeztek a Pataki-gyerekek távoli rokonai; közölték, hogy gondozni kívánják a kicsinyeket. Igaz, a cikk hatására még vagy hat család szándékozott magához venni a 22 hónapos Ágikát, a négy és fél éves Zsuzsikát és a 9 éves Máriát. A körülmények vizsgálatakor azonban kiderült, hogy a gyerekek nevelése kedvező körülmények között történhet rokonaiknál, s ezért a két nagyobb lány Jászberénybe került, a legkisebbnek pedig budapesti rokon viseli gondját.

Szénási István azt is közölte, hogy a Dél-Magyarország „Tizedik emelet" című írása nyomán a Debreceni Építőipari Vállalat és a Debreceni Gyermekvédő Intézet, valamint a Heves megyei tanács képviselői Szegedre látogattak, s tanulmányozták az Ifjú Gárda Nevelő Intézet kihelyezett csoportjának életét. A debreceniek elhatározták, hogy a szegedi eredmények alapján hasonló megoldást alkalmaznak az állami gondozottak nevelésében. Debrecenben hamarosan ugyanúgy dolgoznak majd az állami gondozott fiatalok, mint jelenleg a Csongrád megyei Építőipari Vállalatnál. Heves megyében is alkalmazzák a szegedi módszereket.

Wittman Tibor

BOLÍVIAI NAPLÓ

Nem kell a helyi rádió bemondójának patétikus jelentkezését meghallgatni, anélkül is tapasztaljuk, hogy a „világ legmagasabb városában" vagyunk. Az európai számára talán nem annyira a magasság, hanem az okoz problémát, hogy itt sokszor egy napon belül lejátszódik a négy évszak. Rendszerint forró, tiszta levegőjű délelőttök után délután felhősödik az ég. Innen 25 kilométerre egy fürdőhelyen égeti a bőrünket a forró nap, miközben szemlélhetjük a körülvevő magas hegységek havas szirtjeit.

Potosi bányászváros, de büszke egyetemére is, ahol az egyszerű nép fiai nagyobb számban tanulnak, mint a fővárosban. A kecsua indiánok régi közösségei ezen a vidéken már teljesen felbomlottak, ami főleg a bányászat szívó hatásának tulajdonítható. Első pillantásra megállapítható, hogy a vidék nem fejlődött annyit, mint La Paz, az építkezések minimálisak és lassúak. A kormányzat a bányavidékekkel nem sokat törődik, a munkások oly sok fejfájást okoztak már neki.

Érezhető változások jeleit lehet tapasztalni más területen, az emberek gondolkodásmódjában. Érkezésemkor zárult a XVIII. egyetemi kongresszus, mely éppen Potosiban ülésezett. Mind a hallgatók képviselői, mind a professzorok arról számoltak be, hogy a kongresszus a különböző világnézeti és politikai ellentétek ellenére egyöntetűen foglalt állást a nemzeti javak védelmében, az antiimperialista politika mellett és az egyetemi autonómiát továbbra is mint a haladás egyik alapvető feltételét határozta meg, követelte anyagi alapjainak megszilárdítását. A kongresszus megválasztotta a 11 tagú állandó titkárságot, akik közül 6 kereszténydemokrata, 5 kommunista. Jelenleg e két fő irányzat szövetségének a jegyében halad az élet az egyetemeken. Alkalmam volt eszmecserét folytatni a kereszténydemokraták egyik vezetőjével, aki elmondotta, ők a kereszténység igazságos társadalmi elveit, mint kiindulópontot veszik, de konkrét programjukat a marxizmusra igyekszenek építeni. Közölte azt is, hogy az antiimperialista felfogás oly erős az ifjúságban, hogy még a legjobboldalibb falangista diákok sem tudják kivonni magukat alóla.

Aki azt hinné, hogy a kormányzat az egyetemi autonómiát erőszakosan felszámolhatja, tévedne. Először is ez a kísérlet már az 50-es években csődöt mondott. Másodszor: az egyetemek jobboldali érzelmű tanárai is érdekelve vannak az autonómia védelmében, mert így magasabb fizetéshez juthatnak, elsősorban a fővárosiak, mint ha az államtól kapnák az illetményeiket. Jelenleg a nemzeti jövedelem 2,5 százaléka az egyetemeké, és az a törekvés, hogy ezt 5 százalékra emeljék. A kormányzat elsősorban gazdasági eszközökkel igyekszik befolyásolni az egyetemeket.

Az itt töltött idő első hét második „pedagógiai" élménye egy érdekes tantestületi ülésen és ünnepségen (fiesta) való részvétel volt. Az egyetemeknél sokkal nagyobb problémát jelent az analfabétizmus és a középfokú és alsófokú oktatás elmaradottsága. Ennek felszámolását és a haladó szellemű oktatás céljait szolgálja egy Potosiban létesült pedagógus „szövetkezet", amely a város különböző iskoláiból a legjobb erőket tömöríti. Ez a szövetkezet fenntart egy óvodát, elemi és középiskolát. Igen kevés tandíjat szednek a tanulóktól, ami lehetővé teszi a szegények számára is az iskoláztatást. E tandíjakból összegyűlt összegből a tanári kar kap bizonyos tiszteletdíjat, de ezt nem veszik ki, „közös alapot" képeznek belőle, amelyet iskolai felszerelések, szemléltetőeszközök vásárlására fordítanak. A testület kollektív szelleme kitűnő, minden erőfeszítésük az iskola fejlesztésére irányul. Emellett az eredeti munkahelyükön is megállják helyüket. Két középiskolai igazgató is van közöttük.

Mind az egyetemiek, mind a „szövetkezeti" iskola tanárai élénk érdeklődést tanúsítanak Magyarország iránt. Talán nem árt itt megjegyezni, hogy Latin-Amerikában a közép- és kelet-európai szocialista nemzeteket fejlettség tekintetében egy szinten kezelik a nyugati országokkal, és nem tudják, hogy sokáig mi is az elmaradott társadalmak sorába tartoztunk, és nem keveset kellett behoznunk a felszabadulás után.

Sokszor emlékeztetnek arra az itt felvetett tétova kérdések, hogy mi, magyarok nem tartozunk a legjobb propagandisták közé, és tehetnénk többet is magunk, világunk megismertetésére.

Csak a Vasas győzött

Szerdán délután a Fáy utcában, hűvös időben, kissé csúszós, de egyébként jó talajú pályán került sor a Vasas Közép-Európai Kupa mérkőzésére.

Vasas—Sturm Graz 4:3 (2:1)

Góllövők: Mészöly, Farkas, Müller, Korsós, illetve Kaiser (2) és Eitinger.

A Vasas szurkolói örömmel látták, hogy a sérülésből felépült Molnár és Puskás elfoglalta helyét a csapatban. Az első percekben lendületesen rohamoztak a piros-kékek. A 16. percben megszületett az első gól: Mészöly tört előre, a balösszekötő helyén álló Fisterhez továbbított, Fister magasan a kapu elé ívelt, s az előrefutó Mészöly mintegy 7 méterről védhetetlenül fejelt a bal felső sarokba (1:0). A 41. percben váratlanul egyenlítettek a vendégek. Kaiser kiugrott Mészöly mellett, lövése 8 méterről a kifutó Varga mellett talált utat a hálóba (1:1). A 44. percben Farkas átsodródott balösszekötőbe, két csellel tisztára játszotta magát, s mintegy 12 méterről a bal alsó sarokba vágta a labdát (2:1).

Szünet után Molnárt Radics, Puskást Müller váltotta fel. Néhány lendületes támadás után Farkas átadásával Müller ugrott ki és nem hibázott a fiatal csatár (3:1). Az 59. percben szögletrúgás után a megtorpanó védők között Kaiser talált a hálóba (3:2). Két perccel később Farkas nagyszerűen ugrott ki, aztán a balösszekötő helyéről önzetlenül a középen befutó Korsós elé gurított és a szélső 5 méterről a hálóba vágta a labdát (4:2). A 71. percben ismét szépítettek a graziak. A kaputól 20 méterre szabadrúgáshoz jutottak, Kaiser Eintinger elé tolta a labdát, a szélső ívelt lövése a sorfal fölött a késve mozduló Varga keze mellett a jobb sarokba hullott (4:3).

A Vasas több helyzetet kihagyott, s a visszavágón sokkal jobb teljesítményt kell nyújtania, ha biztosítani akarja továbbjutását.

SPORT

Union Teplice—

Tatabánya 3:0 (2:0)

Góllövők: Startil (2), Jilek (11-esből).

A KK nyolcas mezőnyébe jutásáért a Tatabánya labdarúgó-csapata szerdán délután Teplicén játszotta le a helyi együttes elleni visszavágót. A Tatabánya vereségével kiesett.

Zseleznyicsar—

Bp. Honvéd 1:0 (0:0)

A Bp. Honvéd labdarúgócsapata szerdán este Szarajevóban, villanyfény mellett játszotta le a KK-visszavágót. A jugoszláv együttes a mérkőzés egyes időszakaitól eltekintve jelentős fölényben játszott. A 85. percben Jelesics lövésszerű beadását Bukal hét méterről bombafejessel küldte a hálóba (1:0).

A két mérkőzés összesítéseként a szarajevói együttes 2:0-ás gólaránnyal került a KK-ban a legjobb nyolc közé.

Egyéb eredmények a Közép-európai Kupáért: Wiener SC—Cagliari 1:0 (0:0). Inter Bratislava—Palermo 3:0 (3:0).

Sok NB-s tekecsapat

Most, hogy befejeződtek az 1968. évi tekebajnokságok, a Csongrád megyei és a szegedi városi tekeszövetség együttes ülésén értékelte az idei eredményeket.

Török Tivadar, a megyei szövetség elnöke beszédében kiemelte, hogy a szegedi és a Csongrád megyei csapatok általában derekasan küzdöttek, megállták helyüket a különböző osztályokban. Az NB I-ben a SZAK női együttese és az SZVSE férficsapata, az NB II-ben a Szegedi Postás, a Szegedi IKV és a SZAK jó helyezést ért el. Csak a Szegedi Építők férficsapatának nem ment a játék, gyenge szereplés után kiesett az első osztályból. Örvendetes ezzel szemben, hogy a megyei bajnokságot nyert Hódmezővásárhelyi MEDOSZ sikerrel szerepelt az osztályozón, csoportelső lett és ezzel bejutott az NB II-be.

Így Csongrád megyének jövőre két NB I-es és öt NB II-es tekecsapata lesz.

Kapusiskola — kézilabdában

A kézilabda-mérkőzéseken különös szerepük van a kapusoknak. Sokszor előfordul, hogy egy gyengébb csapat legyőzi a nálánál lényegesen jobb képességűt, és ilyenkor rendszerint sok múlik a kapuson. Nem túlzás: ha a „portás" helytáll, az önbizalmat ad a mezőnyjátékosoknak, és elöl jobban megy a góldobás is.

Ezzel most azért foglalkozunk, mert a szegedi kézilabda-kapusok idén aránylag gyenge teljesítményt nyújtottak, egyszer jól, máskor már gyengébben védtek. Ez így is mondható: nincsenek megfelelő kapusaink. A helyzeten kíván most segíteni a szegedi városi kézilabda szövetség, amely tervbe vette egy kapusiskola megrendezését. Ezen fiatal lányokkal és fiúkkal foglalkoznának. Győrben évekkel ezelőtt már létrehozták a kapusiskolát, és idősebb játékosok irányításával eredményesen működik. A kezdeményezés helyesnek látszik, a jó példa bizonyára nálunk is beválna.

Bár szerintünk másképpen is elő lehetne segíteni a kapusok fejlődését. Mégpedig a terembajnokságban. A Rókusi Tornacsarnok kisméretű pályájára ugyanis évről évre szabályos nagyságú kapukat állítanak be, amelyek pedig nagyon megnehezítik a kapuvédők sorsát, sokszor tehetetlenek a lövésekkel szemben. Nyilvánvaló: a kisebb méretű kapukban könnyebben menne a védés. Még a játéktér is nagyobb lesz a kisebb kapuk alkalmazásával, ha arra keskeny vastartókat szerelnek.

Mindezeket érdemes lenne megpróbálni, már csak a kapusnevelés érdekében is.

M. K.

S=O=R=O=K=B=A=N

Csongrád megyében az 1969. évi labdarúgó MNK-ból három fordulót már lebonyolítottak. A selejtezőkből a következő nyolc csapat jutott tovább: Bordányi SK, Csanádpalotai SK, Hódmezővásárhelyi Vasas, Makói Spartacus, Mindszenti Tiszavirág SK, Móravárosi Kinizsi, Nagymágocsi MEDOSZ, Szőregi Rákóczi. Az MNK-t jövőre a bajnokság megkezdése előtt folytatják. Akkor az NB III-asok is bekapcsolódnak a küzdelmekbe.

*

December elsején megkezdődött a különböző sportágakban a szokásos évi átigazolási időszak. Akárcsak az elmúlt években, a fennálló szabályzat most is védi az egyesületek érdekeit. Kiadatás nélkül nem lehet klubot cserélni, ha valakit nem adnak ki, annak ki kell várnia az egy év türelmi időt. Ez vonatkozik természetesen a labdarúgókra is.

*

Szusza Ferenc, a Győri ETO labdarúgó-csapatának edzője megválik egyesületétől, de hogy hová távozik, arról egyelőre még nincs hír.

SERDÜLŐ LABDARÚGÓ-BAJNOKSÁG
Végeredmény

I. csoport

1. H. MEDOSZ	18	16	2	-	83: 3	34
2. SZEAC I.	18	14	1	3	63: 9	29
3. Alsóváros	18	12	-	6	52:31	24
4. SZVSE	18	11	2	5	32:22	24
5. Sz. Dózsa	18	9	3	6	40:26	21
6. Szentesi K.	18	7	-	11	22:41	14
7. Sz. Spart.	18	6	1	11	25:39	13
8. SZAK	18	5	1	12	22:50	11
9. M. TVSE	18	3	1	14	22:65	7
10. Kossuth SE	18	1	1	16	9:82	3

II. csoport

1. Sz. Kinizsi	16	12	-	4	65:19	24
2. Tápé	16	10	2	4	48:17	22
3. Sz. Postás	16	9	4	3	40:21	22
4. SZ. Kender	16	10	2	4	35:23	22
5. Dorozsma	16	8	3	5	41:26	19
6. Kistelek	16	7	3	6	31:27	17
7. SZEAC II.	16	5	3	8	13:30	13
8. Mihálytelek	16	1	1	14	10:51	3

Elvesztette-e férfiasságát Curd Jürgens?

Curd Jürgens, a neves filmszínész, a nők bálványa a közeljövőben a bécsi bíróság előtt igazolni kívánja, hogy nem vesztette el férfiasságát. A bécsi Moldenkonszern egy zuglapja arról cikkezett, hogy a művész kicsapongó életmódja, italozások és szerelmei aláásták egészségét. A dolgok odáig mentek, állapította meg a bulvárlap, hogy Jürgens férfiasságából már csak a külszín maradt, beteg szívét pedig műszerrel kell támogatni.

Jürgens most hitelrontás címén perelte az újságot. A bíróság bizonyítást rendelt el, amelyen a művész, akit az első tárgyaláson ügyvédje képviselt, személyesen kíván megjelenni.

Kivégezték a gyilkost

Amint arról annak idején hírt adtunk, a Fővárosi Bíróság halálra ítélte Kovács Pétert, aki magányos nőket támadott meg, erőszakoskodott velük, majd közülük négyet megölt. A Legfelsőbb Bíróság az ítéletet helybenhagyta. Az elítélt kegyelmi kérelmét a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elutasította. Az ítéletet szerdán végrehajtották.

Porcelán mosdó, WC-kagyló, szappan-, szivacs-, papírtartó

leszállított áron

kapható.

Vásárlással egybekötött árubemutató a TÜZÉP Rókus pályaudvari telepén és az Attila utcai megrendelő irodában.

Legkedvesebb ajándék egy fénykép

a Fényképész Szövetkezet műtermeiből: Kárász utca 7., Széchenyi tér 7., Lenin krt. 44.

xS. 99 369

Eladó

jó állapotban levő
WARSAWA PICK. UP. TEHERGÉPKOCSI
SZEGEDI DIVATSZABÓ VÁLLALAT
Szeged, Széchenyi tér 17. sz.

xS. 99 503

Engedményes bútorvásár

december 4-től 30-ig.

Kárpit garnitúrák és lakószobák

10 SZÁZALÉKOS ÁRENGEDMÉNNYEL
a SZEGEDI LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZBAN
Szeged, Széchenyi tér 15.

xS. 99 660

AJÁNDÉKOZZA MEG SZERETTEIT AZ ÜNNEPEKRE!

NE FÁRADJON A CSOMAGOLÁSSAL, mert *Budapest, Győr, Eger, Miskolc, Pécs, Veszprém* városokban lakók részére a megrendeléstől számított 24 ÓRÁN BELÜL a

VOLÁNSPED AJÁNDÉKSZOLGÁLAT TELJESÍTI MEGRENDELÉSEIT.

Felvilágosítás és megrendelés:
VOLÁN UTAZÁSI
ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI IRODA,
Bajcsy-Zsilinszky u. 28.
Telefon: 12-448, 12-223. xS. 99 677

DEL—MAGYARORSZÁG — A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottsága és a tanács napilapja — Főszerkesztő: F. Nagy István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-535. 13-003 — Felelős kiadó: Kovács László. — A lapot nyomja: a Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. (Index 29 053). — Előfizetési díj egy hónapra 18 forint.

Szilveszteri asztalfoglalás vacsorával

a Hági Étteremben, december 5-től az üzletvezetőnél. Telefon: 115-50

Cs. m. Vendéglátó Vállalat